

ca emelkedik... választóknak... élükön Ma... Pucerea-val

Toma ghe... és teljes... majd meg... ngát, nagy... embergo... lók körül.

rend és Duca... Kijelenti... avazza a tör... rály, éljen az... felkiáltással

elő kijelenti... ó szükségnek... rend fenntar... em elégti ki... mégis megsca...

ociáldemokra... gy szerintük... s a jelenlegi... lalmat, mivel... bármily kis... ten, azt meg-

scanusok ne... zez. rinti szavazás... vszerint? sza... aki nagyhan-

ornokhoz ér... rját feltartja... kormánypar... r feláll: A... ek. Az egye... llégámé, aki... nyt keresztül... zótt hossza-

ellen szavaz... zavazattal 17... verziós tör... t nagy taps

Taxa postală
platite in numerar
No. 224.716-929.

Szerkesztőség
és kiadóhiva-
tal: Cluj-Ko-
lozsvár, Stra-
da Baron L. Pop (volt Brassai u.) 10.
Telefon: 9-77. Előfizetési árak: Ha-
vonta 110, negyedévre 320, félév-
re 600, egészévre 1200 lej. Külföldi
havonta 1, negyedévre 3, félév-
re 6, egészévre 10 dollár
értékű valuta. Hír-
szerint. Az „Uj K”
bánsági zsidós-
Cikkeink utány-
rás merítésé-

Bermentelen leveleket nem fogadunk el. Kéziratok megőrzésére és visszaküldésére nem vállalkozunk. Főszerkesztő Dr. Merton Ernő. Felelős szerkesztő Jámber Ferenc. Bukaresti szerkesztő: Hát-szegeti Ernő, Str. Sf. Constantin Nr. 31

Ára 5 lej

Dének 1932 márc. 25.

5692. EV XV. ÉVF.
VEADAR 17. 71. SZAM

Egy elkészült törvény

Kár azon vitatkozni, hogy a lakbértörvényjavaslat, amellyel Pop Valér ajánlotta meg az országot, jó-e vagy rossz? Mondjuk, hogy jó.

Bár az is lehet, hogy a kamarában a szépen induló javaslatot is el fogják rontani.

Végeredményében egyre megy, mert itt van a nyakunkon május elseje. És mire a kamara és a szenátus megszavazza, a király pedig szentesíti a törvény javaslatot, a lakók pedig vagy megegyeznek maguktól is a házigazdával, vagy elköltöznek egy másik drága lakásba.

A rossz javaslatokat persze egy-kettőre jótól alá hozzák, azokból a tervezetekből azonban, amelyeknek valami hasznát lát-nánk, csak akkor lesz törvény, amikor már késő.

Egy vigasza mindenesetre lesz a szegény embernek. Ha drága lakásban is fog lakni betkarhatja magát az olesó lakbértörvénnyel.

Diákháború

Bukarestben és Jasiban három nap óta formális harcot vívnak a diákok rendőrökkel, csendőrökkel és katonákkal.

Az eredmény eddig: 149 sebesült. Száz diák, 40 rendőr, 3 komiszár, 1 csendőrtiszt és 5 csendőr. Nem is beszélve az ismeretlen járókelőkről, a fel-szaggatott aszfaltról, a leszakított láncok-ról, két város megbolygatott nyugalma-ról és a parlament verekedésekkel tarki-tott szenciációiról.

Az ok?

Most az egyszer nem a zsidókérdés. Bizonyíték erre, hogy az egyik tüntető diákok, akit félholtra vertek a rendőrök: Hersen Leibnak hívják.

Az ügyvédséget megszorító törvényből robbant ki egy tisztára szociális elége-detlenség.

Mire Jorga a szegénysorsu diákokat súdja és ráparancsolja a tüntetőkre az egész karhatalmat.

A tüntetések brutális letörése kapóra jön. A titkos hatalmaknak, akik a diákok szociális elégedetlensége mögött régi orosz receptre készítik már a levezető csatornát: az antiszemitizmust.

Robu a kamarában birokra kel Singer zsidó képviselővel, kin az uccákon pedig egyre gyakrabban harsannak fel a jel-szavak, melyek más irányt szeretnének szabni a mozgalomnak.

Hinni akarjuk, hogy a kormány nem-csak a szegény diákok számára tartogatja az erejét, hanem félretett ebből az erély-ből a bujtogatók és a zavarosban halász-ni akarók részére is.

A whisky és a szempilla

A történelem és a természettudomány nem említi fel olyan esetet, amelyben a whisky és a szempilla kölcsönös vonatkozásba kerültek volna egymással. A whisky ugyanis egy skót italfajta, amely nem a szempillán, hanem a torkon keresztül eregetnek le a derék skót ha-zafiak. A szempilla viszont olyan alapja-lan véve jelentéktelen része az emberi külsejének, amely legfeljebb költői megá-lapításokra, illetőleg elragadtatásokra inspirálta a mult század poétáit.

Napjaink különös és fájdalmas esemé-nyeinek kellett fellépnie a történelem hőbortos színpadán, hogy a whisky és a szempilla mégis érdekes vonatkozásba kerülhessenek egymással. Világviság van, amint azt már körülbelül százezred-szer írjuk le e lap hasábjain — s a világ válság azzal jár, hogy nincs konjunk-túra, nincs kenyér, nincs munka, pang az üzlet, az államok és vállalatok csödbe jutnak.

Ennek ellenére a whisky és a szem-pilla fűtyül a világválságra. Az általa-nos dekonjunktúrában ime felragyogott a pompás skót ital és az álmatag női szempillák konjunktúrája. A skót swihski trákak tízezer palackszámra kaptak meg rendelést Finnországból, ahol április 1-én megszűnik az alkoholtilalom s a

Törökország egyévi hitelmegrögzítést kér hitelezőitől, Görögország öt évre akarja beszüntetni külföldi fizetéseit

London, március 24. A török kormány azzal a kéréssel fordult hitelezőihez, hogy kössenek hitelmegrögzítési megállapodást 1932 június elsejétől egy évi időtartamra, mely idő alatt Törökország nem teljesítene a külföldnek fizetéseket. Törökország hitelezői: Anglia és Franciaország hadseregszállító-sokért, Olaszország hajó- és Svéd-va-lamint Németország vasutépítkezések-ért. A hitelmegrögzítési kérést a török

államháztartás súlyos helyzetével indokolják. A török kormány szerint a fi-zetéseik között csak úgy tudják még sta-bilisan megőrizni, ha minden külföldre történő fizetést szüneteltetnek.

A Times athéni távirata egyidejűleg arról számol be, hogy a görög kormány a külföldnek szóló fizetéseket öt évre fel akarja függeszteni. Ezenfelül bevezetik a legszigorubb behozatali kontin-gentálás rendszerét.

Sanghaiban megkezdődtek a forma-szerinti tárgyalások a japán és a kínai kormány delegátusai között

London, március 24. A Mandzsuriá-ban kiküldött népszövetségi vizsgáló-bizottság ma a rommá lött Sapey kínai városrészt tekintette meg Sanghaiban. A szemle ideje alatt buvóhelyről több lövést adtak le a bizottság tagja-ira, de a lövések célát tévesztették. Ja-pán csendőrök azonnal felkutatják a tettest, egy kínai volt katonai személye-

ben, aki azzal védekezik, hogy golyóit nem a bizottsági tagoknak, hanem a kíséretükben megjelent japán katonai személyeknek szánta. A merénylőt fog-va tartják. Ezzel egyidejűleg érkezett jelentés szerint Sanghai nemzetközi negyedében ma formszerinti tárgya-lások kezdődtek a japán és a kínai ko-mányok delegátusai között.

Benes Németországgal magatartásától tette függővé Csehszlovákia részvételét a dunai konföderációban

Benes Párizsból kapott direktívák alapján mondotta el expozéját? Komoly pénzügyi megsegítést követel a csehszlovák külügyminiszter

Párizs, március 24. Tardieu Zaleski lengyel külügyminisztert kihallgatá-son fogadta. A Paris Soir szerint a dunai államok gazdasági együttműkö-désének kérdéséről folytattak megbe-szélést. A gazdasági együttműködés problémájával kapcsolatban a Journal des Débats Benes csehszlovák külgy-miniszter tegnapi párizsi tájékoztatójával kapcsolatban írott cikkében hangoz-tatja, hogy senkinek nem célja az, hogy új politikai tömörítést valósítson meg Középeurópában, sem pedig az, hogy a gazdasági együttműködés Né-metország és Olaszország érdekei ellen működjék.

Egyidejűleg a bécsi lapok is kom-mentálják Benes beszédét. Az a be-nyomásuk, hogy a csehszlovák külgy-miniszter expozéja a Tardieu-terv rész-letes és érthetőbb megszövegezése. Két ségtelennek tartják, hogy Benes Párizs

ből direktívákat kapott. Feltűnést kel-tett Benes expozéjának különösen két tétele, egyik melyben Csehszlovákia részvételét az együttműködésben Né-metországnak a koncepcióval szembeni magatartásától tette függővé s a má-sik, melyben bejelentette, hogy a gaz-dasági együttműködés létrejötte fran-cia részről komoly pénzügyi megsegi-tést vonna maga után. Egyébként ma nyilvánosságra hozták Danzig szabad-állam kormányának az európai gazda-ságtól együttműködés kérdésében Genf-be küldött válaszejegyzékét. A danzigi kormány részletesen foglalkozik a de-presszió okaival s köztük a politikai és más tartozások hatásaival. A jegyzék-hez Lengyelország adott bevezetőt, melyben lengyel részről hangoztatják, hogy nem értenek egyet a danzigi ko-mány megállapításaival.

derék lappó-fasiszták evvel a jó erős ital lal igyekeznek majd elmosni azt a szo-moruságukat, hogy nem sikerült véres puccs árán kezükbe keríteniük az állam-hatalmat. A whisky tehát diadalmasko-dott a világválságon, a whisky az a cso-dálatos kivétel lett, mely megerősíti a szabályt.

De felragyogott a szempilláknak is az ő aranyos hajnaluk! Helyesebben az ame-rikai kozmetikusok hajnala derengett fel. A legutóbb Washingtonban megtartott koz-metikus-kongresszuson ugyanis elhatá-rozták, hogy a világválság nyomorúságán siránkozó délnők könnytől elhomályosult szeméit arany szempillák festésével és ennek divattá-kezelésével fogják megsze-píteni. Ha megérjük, akkor a nyáron már

aranszinekből, miként a nap, fognak tündökölni azok a szomorú nő szemek, melyeknek bánata a világ általános nyo-moruságán már csak ebben az új kreáció-ban tud vigasztalást lelni.

Éljen tehát a whisky és az aranszempilla! A világ széntermelése negyedére csökkent. A munkanélküliek száma im-már elérte a nyolcvanmilliót, az államok és városok fizetéseképtelenséget jelente-nek, a kereskedők üzleteit adóvégrehaj-tók szedik szét, de a whisky és a kozme-tika csodálatos reneszánszhoz érkezett el.

Ezek után igazán nincs okunk kétség-be esni. Van még konjunktúra, van még üzlet a világon. Örvendezzünk tehát. Halleluja!

VILÁG TÜKRE

Trozkij és a Japán-kínai konfliktus

Az „United Press“ konstantinápolyi tudósítója azon a gőzöson, amely Stam-bul és Prinkipó szigete, Trozkij je-lenlegi lakóhelye között bonyolítja le a forgalmat, beszélt a száműzött had-ügyi népbiztossal, aki a keletázsiai konfliktusról az alábbi érdeks nyilatkoza-tot tette:

„Japán célja, hogy Kinát koloni-zálja, kétségtelenül grandiózus cél. De nyugodtan állithatom, hogy ez a cél túlhaladja Japán erőit. Japán ugyanis ezzel az ambíciójával elkésett. Akkor amikor Nagybritanniának számolnia kell India esetleges elvesztésével, Ja-pánnak sem fog sikerülni Kinából egy új Indiát teremteni.

„Őn azt kérdezi, vajjon a tókiói ko-mány nem követ-e más célt. Hogy tud-niillik a szovjet kormányra mérjen egy hatalmas csapást. Elhamarkodott do-log lenne egy ilyen tervet teljesen ki-zártnak tartani, de semmiesetre sem lehet előtérbe helyezni. Csak akkor, ha majd japán megszállotta Mandzsuriát és pozíciója megerősödött, csak akkor gondolhat arra, hogy északnyugati irányban is támadólag léphessen fel. Minthogy azonban a szovjet kormány nem akar háborút viselni, mert nem is tudna. Japán valószínűleg nem fogja elhatározni magát arra, hogy közvetle-nül nyomuljon Szovjetország ellen, mielőtt Kinában és Mandzsuriá-ban pozícióját nem biztosította.

Mindazok, akik azt állítják, hogy a szovjet kormány a Távolkeleten agresz-szív célokat követ, hovatovább kényte-lenek belátni, hogy ez az állítás tart-hatatlan. Oroszország nem indíthat há-borút, mert egy ilyen háború gazda-sági terveit keresztené, az újjáépítést súlyosan hátráltatná és végeredmény-ben Oroszország jövője forogna koc-kán. Egy gyár, amely 99 százalékig ké-szült el, még nem gyár és szovjetoro-szországban a gyárak százaai és ezrei még mindig épülőfélben vannak. Ha Szovjetország háboruszkodik, ak-kor ezek a gyárak hosszú ideig holt tő-két jelentenének. Ez annyira világos, hogy kár rá tovább szót vesztegetni.

Ha fel is tesszük, hogy a Távolkele-ten elkerülhetetlen a katonai konfliktus — és erről nem csak sok japán po-litikus, hanem másutt is meg vannak győződve az államférfiak — még ak-kor sem érdeke a szovjet kormányak, hogy ennek a konfliktusnak kirobba-nását a maga részéről meggyorsítsa. Japán egy katonai vállalkozással beha-tolt Kinába és ennek a lépésnek belá-t-hatatlan következményei lesznek.

Kóréában Japán már megteremtette a maga Irországát, míg Kinában az a veszély fenyegeti, hogy Indiát terem-tett maga ellen. Teljesen érzéktelen feudális típusu tábornokok kell lenné annak, aki a kínai nemzeti mozgalmat megvetéssel szemléli. Egy 450 milliós hatalmas népet, amely most öntudatra ébredt, nem lehet repülőgépekkel el-nyomni.

Japán térdig, esetleg övig be fogja süllyeszteni magát Mandzsuriá zsiros földjébe és itt meg fog állapodni. Mint hogy pedig Japán gazdasági fejlődése ellentétbe került társadalmi feudális természetű strukturájával, az ország benső krízise elháríthatatlanná vált. Mindenekelőtt bizonyosra vehető, hogy a haladó minseito-párt ki fogja szori-tani a konzervatív selukaji-pártot. A dolgok ezután természetesen balra fognak tolni és a forradalmi párt fel

fogja emelni fejét.

Egy Szovjetország és Japán közötti, valamint egy Japán és Egyesült Államok közötti háború gondolata szönyegre hozza a távolságok problémáját. Egy szárazföldi óceán és egy vízi óceán lenne a katonai operációk színtere és a stratégiai probléma teljesen feloldódna a távolságok problémájában. Ami ezt a pontot illeti, sokan olyan következtetéseket vonnak le, amelyek Oroszországra nézve kedvezőtlenek. A szovjetunió ázsiai tartományai ritka népességűek, a tartományok gazdaságilag visszamaradottak és gyér bennük a vasúti hálózat. Mindezt olyan tényezőkné tekintik, amelyek Szovjetországra nézve hátrányosak. Bizonyos tekintetben helytálló szempontok. De, ha a kérdést tisztára katonai és technikai szempontból nézzük, akkor nem lehet figyelmen kívül hagyni, hogy másrészt ugyanezek a hatalmas távolságok Szovjetország szövet-ségeinek is tekinthetők. El kell ismer-ni, hogy a japánok nyugat felé való előnyomulásuk alkalmával el tudnának érni katonai eredményeket, de meghatá-ványozódna a japán csapatok nehézsé-ge a megtett távolságok arányában. Ezek a távolságok elnyelnek az elért si-kereket. Azonfelül pedig Japán maga mögött hagyta Irlandját és Indiáját.

Mindazonáltal a problémát nem le-het ilyen szűk határok között megítélni. A háborút ugyanis nemcsak kato-nai eszközökkel fogják végrehajtani. Szovjetország nem lesz ebben az esetben magára hagyatva. Kína ugya-nis fölébredt. Kína harcolni akar lété-ért és abban a helyzetben van, hogy ezt a harcot megvívja. Abból a felte-vésből indulok ki, hogy nincs más kiút. Ha a háború elkerülhetetlen, akkor ala-posan kell a háborút vezetni és nem szabad semmiféle segéderő és semmi-féle eszköz igénybevételétől visszariad-ni. Szovjetországának egy ilyen há-boruban való részvétele, amellyel a kí-nai nép számára új kilátások nyilhat-nának, egész Kínában hatalmas haza-fias mozgalmat kell ébresztenie.

A bolsevikiek alaposan megtanulták, hogyan kell egy felébredt és szabad-ságlázbán égő emberanyagból csapato-kat improvizálni és ezt bizonyára még nem felejtették el. Nem kételkedem benne, hogy 12-18 hónap alatt mozgósí-tani lehet egy millió harcost, fel lehet őket öltöztetni, fel lehet őket fegyve-rezni, ki lehet őket képezni és be lehet állítani őket a harcban. Meg va-gyok róla győződve, hogy ezek a kínai csapatok, amik kiképzést illeti, semmi-vel sem maradnának a japánok mö-gött.

Harci készségükön pedig azt hiszem hogy a japánoktól is szárnyalnak. A második millió számára már hat hó-nap sem kell. Kínáról beszélek. Kína mellett mellett pedig ott áll a szovjet-köztársaság, a vörös hadsereg és an-nak hatalmas tartalékjai.

Őn azt fogja kérdezni tőlem — foly-tatta Trotzkij — ha a kilátások olyan kedvezőek, akkor Szovjetország mié-rt igyekszik minden eszközzel mel-lőzni egy háborút. Erre a kérdésre vol-taképpen már feleltem is: az időténve-ző a Távolkeleten a japán imperializ-mus ellen dolgozik, amely csues-pontját már túllépte és a hanyatlás irá-nyában mozog. De ettől eltekintve, nem szabad elfelejteni, — és a problémá-nak ezt a részét nem is szabad lebe-csülni — hogy a világ nemcsak a Tá-volkeletből áll. A világ helyzetének kü-lcsa e pillanatban nem Mukdenben van, hanem Berlinben. Ha Hitler uralomra kerül, akkor ez Szovjetország szá-mára sokkal nagyobb veszedelemet je-lentet volna, mint a tőkés katonai kéknek összes tervezetési.

SELECT MOZGÓ

Ma kezdettel mutatja be a Metro-Goldwyn világhírű filmgyár egyetlen 1932. évi GRETA GARBO hangosfilmjét:

INSPIRACIO

mélyen megható dráma, mely Párizs legelegánsabb részeiben játszódik le. Part-nera a közkedvelt ROBERT MONTGOMERY. Műsoron kívül Stan és Bran (Pinty és Ponty) legújabb elsőrangú vígjátéka. Monopol Metro-Goldwyn

Az igazságügyminiszter újból megváltoztatta a lakbérleti törvényjavaslatot

Az ötvenezer lejnél kevesebb fizetést élvező tisztviselők nem részesülnek lakbérredukcióban. A többi kategóriák az 1929 évi bér-ből 25-30 százalékos redukciónak kapnak

Bucuresti-Bukarest, március 24. Pop Valer igazságügyi miniszter ma hosszabb tárgyalást folytatott az új lakbérleti tör-vényjavaslatról. Az eredeti tervvel ellentétben úgy döntött a miniszter, hogy a köztisztviselők és nyugdíjasok, akik-nek lakásvédelmét egy évvel meghosszab-bitják, csak abban az esetben részesülnek lakbérleszállítási kedvezményben, ha évi jövedelmük 50.000 lejnél magasabb, ugyanígy nem részesülnek lakbérleszállít-ás kedvezményében a magánalkalmazot-tak, akinek évi fizetése 60.000 lejnél ke-

vesebb. A szempont az, hogy ezeknél a kategóriáknál az eddigi törvény szerint is olyan alacsony volt a lakbér, hogy továb-bi leszállítás nem látszik indokoltnak. A többi kategóriákra nézve érvényesülni fog a rendelkezés, mely szerint a házbér nem lehet nagyobb, mint az illető lakás-nak 1929 október 26-i bére 25, illetve 30 százalékkal leszállítva. Új épületeknél, il-letve az ezen időpontban üres lakásoknál összehasonlítási alapon állapítandó meg a bér.

Károly király hívására Bukarestbe érkezett Elena anyahercegnő

Az angol lapok szerint az uralkodó ki fog békülni elvált felesé-gével és megkoronáztatja magát

Bucuresti-Bukarest, március 24. (Az Uj Kelet tud.) Ma délelőtt fél tíz órákor kü-lön vonattal Bukarestbe érkezett Elena öfelsége, az uralkodó elvált felesége. A királyi különvonatot Bukarestből dirigál-ták a kurticsi határállomásra, a felsé-ges vendég fogadtatására. akit útjában Condeescu tábornok volt hadügyminisz-ter, királyi szárnyserőd kísért el. Az ésa ki pályaudvaron hivatalos fogadtatáson részesítették a hercegnőt, akit fia, Mi-hály vajda és fivére, György görög exki-rály vártak. A hercegnő és fia között rendkívül megindító volt a viszontlátás Percekig átölelve tartották egymást. Ele-na hercegnő ezután a kormány megjelent tagjaival beszélgetett néhány percig, majd a tiszteletére kivonult testőr-disz-század előtt elhaladva, autóbá ült és Mi-hály vajdával és György exkirállyal együtt a szosszén lévő királyi palotába hajtatott, amelyet a hercegnő hossza-sabb itt-tartózkodására rendeztek be.

ianu pénzügyminiszter januári londoni látogatása alkalmával hosszasan tár-gyalt az uralkodó nevében és megbízásá-ból a hercegnővel és hazajövet közölte a királlyal azokat a feltételeket, amelyek-hez a hercegnő hazatérését köti. Condees-cu tábornok már azzal az utasítással utazott ki Londonba, hogy elkísérje ut-jában a hercegnőt, aki értesítette a ki-rályi udvart, hogy Romániába jön. A lon-doni lapok közlése szerint, amennyiben Károly király óhaja teljesül és a kibé-külés befejezett tény lesz, úgy rövidesen megtörténik az uralkodó pár megkoroná-zása.

Itt említjük meg, hogy a Curentul érte-sülése szerint Miklós herceg Dumitrescu Tohani asszonnyal együtt a Rivieran tar-tózkodik. Mint ismeretes, a hercegnék Dumitrescu asszonnyal kötött házasságát a törvényszék a király kívánságára meg-semmisítette. Miklós herceg most kijelen-tette francia és olasz lapok tudósítói előtt, hogy Károly királytól felhívást ka-pott, hogy térjen vissza az országba. Ő azonban mindaddig nem tér vissza, amíg Dumitrescu Tohani asszonyt el nem is-merik morganatikus feleségének. Ebben az értelemben Miklós herceg választ vár a Rivierara.

A Calendarul lelkes cikke a Románia és Palesztina közötti kereskedelmi kapcsolatok kibővítésének szükségességéről

Palesztina rövidesen a világ egyik legfontosabb kereskedelmi centruma lesz

Bucuresti-Bukarest, március 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) A Calendarul című bukaresti napilap, amely közis-meren Miron Cristea pártfőnöke szem-élyes organuma közli legújabb száma-ban a következő érdekes cikket.

A román — palesztinai kiállítások védnökbizottsága igen szerencsés ötlet-

tel sajtófogadtatást rendezett, amely alkalmat adott a román közvélemény-nek néhány igen érdekes új dolog meg-ismerésére. Dr. Bernhard és dr. Mibashan expozé-ból világosan kiderült, hogy Palesztina, mint felvevő piac égé-szen rendkívül fontossággal bír a ro-mán termékek: gabona, élőállat, fater-

mékek, petróleum és a romániai nyera-anyagok feldolgozásából származó ipar-termékek számára. Az elmúlt években minden hivatalos támogatás nélkül kö-rülbelül 250 millió lej értékű árut ex-portáltunk Palesztinába és kereskedel-mi mérlegünk Palesztinával szembe 90 százalékkal aktív.

A kereskedelmi kapcsolatokat ki-le-het és ki is kell szélesíteni ezzel az or-szággal, Palesztina egy állandó fejlé-désben lévő ország és többet fogyaszt, mint amennyire földrajzi kiterjedése következtetni engedné. Azt sem szabad elfelejteni, hogy földrajzi pozíciója és Ázsia belsejével való organikus kapoco-latai révén Palesztina rövid időn belül az Európa Ázsia közötti kereskedelmi kapcsolatok centruma lesz. A zsidók visszatelepülése régi nemzeti bölcsőjük-be közel 2000 éves zárandokolás után újja fogja teremteni az antik főnicla-nizmust. A palesztinai zsidóknak min-denük meg van, hogy ezt a két világot összekapcsoló helyet a gazdasági fon-tosság szempontjából újjáteremtsék. Haifában most egy hatalmas kikötőt építenek, amely a legnagyobb európai hajókat is befogadhatja és amely ugyanakkor össze fogja gyűjteni Kis-ázsia, Szíria, Arábia terméskölöségeit, egészen Perzsáig és Indiáig. Ide torko-lik az a hatalmas petróleum vezeték, a melyen keresztül az angol exportőrök termékeket Szíriából leszállítják és itt lesz egy fontos kikötőpontja a London-bagdadi légi közlekedésnek is.

Egy állandó fejlődésben lévő orszá-got, amely a maga körében nagy válto-zásokat fog előidézni az európai civi-lizáció terjesztésében, nem szabad elha-nyagolni. Ma nincs is konkurrensa Ro-mániának a Keleten keresett termékek tekintetében. Palesztinához való közél-ségünk és a rendelkezésünkre álló ten-geri ut nagy előnyt biztosított szá-munkra Európa összes többi agrárál-lamaival szemben. Egyedül Oroszor-zág konkurrálhatna velünk komolyan. Éppen ezért ki kellene használni a kon-kurrens szomszéd bizonytalan helyze-tét, hogy tartós kapcsolatokat terem-tünk Palesztinával.

Az első kedvező lépést jelenti ebben az irányban a telavivi mintavásár, ahol Románia hivatalosan is képviselve lesz és a palesztinai termékek bukaresti ki-állítása, amely április 9-ikén nyilik meg. A kiállítások védnökbizottsága min-den erejével hajlandó egy a hivatalos, mint a magániniciatívát támogatni a szoros összeköttetésnek megteremtésé-ben. Nem marad más hátra, minthogy a gazdaságpolitikai problémáink meg-oldására hivatott hatóságok megértsek ennek az eseménynek egész jelentősé-gét.

A feltűnésteltető és élénken kommentált cikket D. I. Cucu, a lap szerkesz-tője írta alá.

Primăria Municipiului Cluj. Nr: 89-1932.

PUBLICATIUNE

Se aduce la cunostinta celor interesati, ca toti somerii cari sunt in posesiunea bonurilor de alimente si lenne de foc, eliberate de catre Comitetul pentru ajutoarea somerilor, pana la data de 31 Martie 1932 trebuie sa se prezinte la furnizori pentru a-si ridica alimentele si lenne inca neridicate, caci in caz contrar peste data aceasta, bonurile nu vor mai fi onorate (rascunorate) de comersanti, pentru ceia-ce Comitetul isi declina ori-ce raspundere. Cluj, la 21 Martie 1932.

Primăria Municipiului Cluj.

HIRDETÉS AZ ÜZLET LELKE. BIRDENSEN AZ UJ KELETBEN

KI AZ A JONESC

Egy bas óta ke

A végreh egyetem bepizskitj

Cluj-Kolozsvár, márci Kelet tudósítójától.) Jon arnak nyilván jó reklám pláne egy zsidó újság címen, hogy tulerelyeser adókat. Nincs szándék arnak alkalmat adni arr jéhez vezető utat éppen kivágot cikkkel bélelje é unkkal igazolja fölött mennyire megérdemelte tett bizalmat. Meggyőző

Jonescu végrehajtó ur tktelenbb személy a lapunk hasábjain a megérdeme

és így csakis a dolog kü birja e sorok íróját ar tisztelettel a fölöttes pért figyelmébe ajánlja.

Jonescu ur

Jonescu ur a sors kül tán az állam szolgálatáb minőségben a kolozsvári leti adóhivatalhoz nyert udjuk, mi inspirálta Jon urat hivatásának gyakor aji bizonyos, hogy ez az jómódot és emberies felejtette beszuggerálni lelki tulajdonai közé. Sz egy jelenetnek, amikor rendőr társaságában egy lépett és olyan stentori kedett, amely még egy szájából is megjele az ur modortalansága és szembeni tiszteletlensé mely valóban távol van dőtől, sőt túlzás nélkül lépésnek is tekinthető. A örrel egy-egy oldalán követelődött a képzett szokott emberek között, végrehajtó benyomását az olyan emberét, aki békés állatokat fogdos

A végreh előzménye

Az említett vállalatná hajtó ur csütörtökön é is járt és figyelmeztette hogy a vállalat egész szeszegről szóló adóhátr tási terminusa lejárt. M pillanatnyilag nem tud lejnyi összeget kifize pénzügyigazgatásági fel modott azzal a kéréses les adóhátrafajk kifizet március 26-ig haladéko ügyelő természetesen az haladékok és így a vál nézhetett Jonescu ur de elé.

Ez a látogatás várat kel indult. Jonescu ur vezér biztonságával lép Biztonságí érzetét nyil is alátámasztotta, akike jogtalanul és felelőtlen Jonescu ur arra, hogy metét percekén keresztül

Jonescu ur

— Jöjjön ki az igaz ki a parancsot Jonescu vezetője megis jelent. akadémiái végzettsége szobából is bővebben észét, mint Jonescu ur agresszivitással kezelt Jonescu ur.

— Van haladék?

A tisztviselő ekkor Mosucan felügyelő álta szabtatást.

— Miért nem értesítet hivatalt?

A nyugtát elviszem. rá.

Husvétí öntözök és illatszerek, kölnivizek nagy választékban, Rózsa M. Royal drogeria r. t. Fötér 26.

MI AZ A JONESCU?

Egy basáskodó adóvégrehajtó napok óta terrorizálja Kolozsvár kereskedőit és vállalatait

Jonescu ur, két rendőr és két kocsis stratégiai művelete egy vállalat iródája ellen. „Fizesse ki a fuvar!”

A végrehajtó ur csak imperatívuszokban beszél egyetemet végzett emberekkel és közben bepiszkítja a parkettet

Cluj-Kolozsvár, március 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). Jonescu végrehajtó urnak nyilván jó reklám, ha egy újság, pláne egy zsidó újság támadja, azon a címen, hogy tulerélyesen inkasszája az adókat. Nincs szándékunkban Jonescu urnak alkalmat adni arra, hogy a karrierjéhez vezető utat éppen az Uj Keletből kivágott cikkkel bélelje és a mi támadásunkkal igazolja fölöltései előtt, hogy mennyire megérdemelte a személyébe vetett bizalmat. Meggyőződésünk szerint

Jonescu végrehajtó ur sokkal jelentéktelenebb személy annál, semhogy lapunk hasábjain a nyomdafestéket megérdemelje

és így csakis a dolog különös jelentősége bírja e sorok íróját arra, hogy nevét tisztelettel a fölöttes pénzügyi hatóságok figyelmébe ajánlja.

Jonescu ur stentori hangja

Jonescu ur a sors különös kegye folytán az állam szolgálatába lépett és ilyen minőségben a kolozsvári másodk kerületi adóhivatalhoz nyert beosztást. Nem tudjuk, mi inspirálta Jonescu végrehajtó urat hivatásának gyakorlására, de anynyi bizonyos, hogy ez az inspiratív erő a jómódort és emberies gondolkodást elefejtette besuggerálni a végrehajtó ur lelki tulajdonai közé. Szemtanui voltunk egy jelenetnek, amikor Jonescu ur két rendőr társaságában egy vállalathoz belépett és olyan stentori hangon „intézkedett”, amely még egy aktív tábornagy szájából is meglepi az embert. Jonescu ur modortalanul és kultüremberrekléi szembeni tiszteletlensége olyan mérvű, mely valóban távol van az európai modortól, sőt tülzás nélkül hatásköri túllépésnek is tekinthető. Amint a két rendőrrel egy-egy oldalán harsány szóval követelődözött a képzett és jómódorhoz szokott emberek között, nem egy adóvégrehajtó benyomását keltete, hanem az olyan emberét, aki ezzárlat idején békés állatokat fogdos össze hálójával.

A végrehajtó attakjának előzményei

Az említett vállalatnál Jonescu végrehajtó ur csütörtökön délelött folyamán is járt és figyelmeztette a tisztviselőket, hogy a vállalat egészen jelentéktelen összegről szóló adóhátralékának halasztási terminusa lejárt. Miután a vállalat pillanatnyilag nem tudta az alig 2500 lejnyi összeget kifizetni, dr. Mosucan pénzügyigazgatósági felügyelőhöz fordult azzal a kéréssel, hogy a 2500 lejes adóhátrajék kifizetésére szombati, március 26-ig haladékot adjon. A felügyelő természetesen azonnal megadta a haladékot és így a vállalat nyugodtan elmentett Jonescu ur délutáni látogatása elé.

Ez a látogatás váratlan meglepetésekkel indult. Jonescu ur egy győztes hadvezér biztonságával lépett be az ajtón. Biztonszági érzetét nyilván a két rendőrrel alátámasztotta, akiket ezuttal teljesen jogtalanul és felelőtlenül használt fel Jonescu ur arra, hogy egy iroda személyesét perceként kereszttel terrorizálja.

Jonescu ur elviszi a nyugtát

— Jöjjön ki az igazgató ur! — adta ki a parancsot Jonescu ur. A vállalat cégvezetője meg's jelent, de tekintve, hogy akadémiai végzettsége van és a gyermekszobából is hővebben vette ki a maga részét, mint Jonescu ur, sokkal kevesebb agresszivitással kezelte tenorját, mint Jonescu ur.

— Van haladék? — A tisztviselő ekkor felmutatta a dr. Mosucan felügyelő által aláírt meghosszabbítást.

— Miért nem értesítették erről az adóhivatalt?

A nyugtát elviszem. Szükségem van rá.

A nyugta Jonescu aktatáskájába vándorolt.

— Tessék akkor kifizetni a kocsiakat — adta ki a parancsot a végrehajtó. A tisztviselő a „kocsiakat” kissé meglepve vetétek tudomásul. Az adóhivatal a vállalatnál összesen két irógép erejéig foglalt és így kissé érthetetlen volt, hogy miért kellett két irógép elszállításához két teherkocsit hoznia a Jonescu urnak?

Pár perc múlva megjelentek a kocsiak is a vállalat helyiségében.

Velük Jonescu ur személyzete ötre emelkedett.

A cégvezető megkérdezte, hogy mit kértnek a kocsiak, mire ezek nem kevesebb, mint nyolcvan lejt kértek személyenként, mert az adóhivataltól a vállalat épületéhez hajtottak. A cégvezető alkudni próbált.

Közelharc az irógépről

— Semmi! Semmi! — üvöltötte Jonescu ur. — Tessék abbahagyni a gépelést (ez az egyik alkalmazottnak szólt, aki ugyanabban a szobában gépelt). Viszem a gépet.

Itt aztán apellata nem volt. Most már a fuvarosok kiegyenlítése sem volt elég. Jonescu ur állandó kiáltozásai közepette

a két rendőr és a két kocsi megragadták az irógépet, mindenkit eltaszították az utból, minden parkettet ősz szesároztak, néhány tintásüveget felborítottak és elvonultak a letarolt csataterről, mint a teljesen egyoldalú győzelem hősei.

Ami Jonescu ur működéséből, mint konzekvencia, a pénzügyminisztérium figyelmébe ajánlandó az:

A konzekvenciák

pro primo: Jonescu urnak semmi köze ahhoz, hogy egy vállalat a fuvarosokkal hogyan alkuszik meg.

pro szekundó: törvénytelenül vitt el egy irógépet, mert az adótarozásra a vállalatnak a fölöttes hatóságoktól haladéka volt.

pro terció: modorával a középkori inkvizíciókra emlékeztetett egy nála valamivel kulturáltabb levegőben élő vállalat tisztviselőit.

Ugyanakkor felhívjuk a hatóságok figyelmét arra, hogy

Jonescu ur és közvetlen udvartartása az egész várost bejárják, mindenütt fuvaronként 80 lejt, tehát a két kocsiért 160 lejt inkasszálnak, ami mellékjóvedelemnek talán még is

Szombaton premier

Emil Janings és Anna Sten

az évad legnagyobb filmjében a **Viharzó szenvedély**

a Corso Mozgóban

csak sok a mai viszonyok között, amikor kevésbé „hatalmas” személyeknek kilóg a nyelvük egy kis mellékjóvedelem után.

Azokhoz, akiket megilleti

Távol álljon tőlünk az általánosítás. Minden tiszteletünk és nagybecsülésünk a kolozsvári pénzügyigazgatóság és az adóhivatalok vezetői, akik a mai néhez időkben a paragrafusokon tulmenőleg, szívvel és megértéssel kezelik az adófizetőket és tapintatos politikával mentik meg őket az azonnali elárverezés veszélyétől, igen helyesen, úgy a polgárok, mint az államkassza érdekében. De mind ezt a jóindulatot keresztezik a Jonescu urhoz hasonló végrehajtó közegek, akik fellépésükkel és durvaságukkal a legrosszabb hatást gyakorolják a válság nehézségeiben is lelkiismeretesen adófizető polgárookra.

Es mindezek után feltesszük a kérdést az illetékes hatóságokhoz:

Milyen jogon basáskodik egy kulturálatlan és modortalan adóvégrehajtó egy város lakosságán?

Vajjon, mindezek után nem érdemelte-e meg Jonescu végrehajtó ur, hogy alaposan a körmére koppintsanak?

(—lav.)

Románia a Népszövetség intervencióját kéri a Dnyeszter-menti megszárlások ügyében

A Népszövetség mellett alakult Nemzetközi Szövetség román felszólalói az oroszországi román menekültek ügyében interveniáltak. Az erdélyi magyar iskolaoktatás tárgyalása elmaradt, mert a magyar delegáció nem jelent meg a Nemzetközi Szövetség ülésén

Brüsszel, március 24. A népszövetségi ligák uniója tegnap ülést tartott Brüsszelben. Az ülésnek Romániára nézve az tulajdonított jelentőséget, hogy azon Pilat, Crăciun és S. Serbecu román delegátusokból álló bizottság is megjelent és a Dnyeszter orosz oldalán történt vérengzések ügyében a Népszövetség beavatkozását kérte.

A népszövetségi unió politikai bizottságának délelötti ülésén a román delegáció szóvá tette a vérengzéseket, amelyek a Dnyeszter oroszországi oldalán játszódtak le. Az orosz határok az ukrainai és orosz-beszarábiai románság körében kegyetlen vérengzéseket hajtanak végre, mert az ottani román parasztok a Dnyeszter ten keresztül szökést kísérelnek meg Romániába.

Pilat és Crăciun delegátusok azt az indítványt tették, hogy a nemzetközi szövetség elnöke interveniáljon a Népszövetség elnöke és kéri a Népszövetséget, ne tölje tovább azt a háborúságot, amelyet Oroszország saját alatiálói ellen folytat.

Azt a kérést is előterjesztették, hogy a Népszövetség gondoskodjék a menekültekről, akik Romániától kérnek védelmet, mert Románia anyagi eszközök hiányában nem gondoskodhatik róluk.

Choulguine ukrainai delegátus, Ukrajna volt külügyminisztere és Dickinson lord támogatták a román delegáció kérését. A román bizottság utólag terjedelmes memorandumot fog előterjeszteni a szövetséghez a beszarábiai vérengzések ügyében.

Az Unió délutáni ülésén az európai együttműködési bizottság a bulgár delegáció előterjesztését tárgyalta. Hosszu vita volt, melyben résztvett Serbecu román delegátus is. A román delegátus véleménye szerint a balkánállamok közötti megegyezés utjában áll az a mód, ahogyan Bulgária a kisebbségi kérdés problémáját felvetette. A bizottság ezután ha

tározatot fogadott el, melyben köszönetet mond a balkán államok közötti közeledésre vonatkozó törekvéseknek és a balkán-államok kormányai figyelmébe ajánlja, hogy a békeszerződések kisebbségi klauszáinak betartása biztosítja legjobban az államok közötti megegyezést és megértést.

A bizottság ezután elhatározta, hogy a

legközelebbi jövőben tanulmány tárgyalva fogja tenni a Balkánfélszigeten élő kisebbségek helyzetét, valamint az összeokokat, amelyek a balkánállamok közötti megegyezésnek utjában állanak.

Az erdélyi magyar kisebbségi oktatás kérdésében a tanácskozás elmaradt, mert a magyar bizottság nem jelent meg a nemzetközi szövetség ülésén.

A nemzeti parasztpárt a szeszmonopólium ellen szavaz, mert nemcsak az eladás, hanem a termelés monopólizálását is kívánja

Bucuresti-Bukarest, március 24. A nemzeti-parasztpárt elnöki tanácsa ma délelött Mironescu lakásán értekezletet tartott Mihalache elnökletével. Elhatározták, hogy a pártelnökség több tagja Tutova megyébe utazik, a párt jelöltjének, Petre Andrei professornak támogatására.

Az elnöki tanács hozzájárult a párt parlamentari csoportjának ama határozatához, hogy a szeszmonopóliumról szóló törvény

javaslat ellen fognak szavazni. A nemzeti-parasztpárt ugyanis mellette van a szeszmonopóliumnak, de nemcsak az elárúsítás, hanem a termelés monopóliumának is. Miután a kormány javaslata csak az árúsítást kívánja monopóliummá tenni, a párt azt nem teheti magáévá. Az értekezlet ezután a napirenden levő többi kérdéssel foglalkozott, megállapítva a párt követendő magatartását.

Mindenkinek fontos értesítés!!!

A Sport hársnyáruházat április 1-ig visszavonhatatlanul felosztatom, a raktáromban található árukészletet minden elfogadható áron elárulom

SPORT Áruház C. Reg. Ferd. (v. Wessclényi-u.) 16.
Április elseje után udvaron, földszint 1. ajtó

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

Husvétikor két matiné

Husvétvasárnapján délelőtt 11-kor a Magyar Színház a szezon egyik legnagyobb sikerű operettjét, a „Harapós férj”-et játssza. Husvéthétfőjén pedig ugyancsak délelőtt 11 órakor Lehar óriási sikerű, diadalmas operettjét, a „Mosoly országát”. Az aradi operettegyüttesnek ezt a két nagyszerű előadást nagyon olesó mozihelyekkel tartják meg. Helyárak: Páholy öt személyre: 120 lej, Zsólye: 40 lej, I. rendű támlásszék 30 lej, másodrendű 25 lej, harmadrendű és alsóerkély 20 lej, felsőerkély 15 lej, állóhely 10 lej.

A Magyar Színház heti műsora

Pénteken délután 3, 5, 7, és 9 órakor a SANGHAI EXPRESSZ Marlene Dietrich, Anna May-Wong és Clive Brook. Előtte I. Lehar Ferenc „Sárga kabát”-jának nyitánya, előadja a színházi zenekar, Stefanidesz karnagy vezényletével. II. Prologus „A felkelő nap országát”-ból, előadja: Keleti Aranka. Helyárak: 40, 30, 20 és 15 lej. Erre az ünnepi díszelőadásra a színház összes bérlőit meghívja és szívesen látja az igazgatóság. Színházi számozott ülőhelyek. Jegyek már most válthatók.

Vasárnap d. e. 11-kor: Harapós férj. (Operettjudozás, nagyon olesó mozi helyekkel. Major Kató, Keleti Aranka, László Andor, Felhő Ervin főlépése. Jegyek ára: Páholy 5 személyre 120 lej, zsólye 40 lej, I. r. támlásszék és alsóerkély 20 lej, II. r. támlásszék 25 lej, III. r. támlásszék és alsóerkély 20 lej, felsőerkély 15 lej, állóhely 10 lej. Sorozatszám: 174.)

Hétfőn délelőtt 11-kor: Mosoly ország. (A világhírű Lehar-operett első olesó mozihelyekkel! Karácsonyi III, Major Kató, László Andor, Felhő Ervin főlépése. Sorozatszám: 175.)

A cluj Román Opera műsora

Vasárnap, március 27: „Cigánybáró”. (Este).
Hétfő, március 28: Szünet.
Kedd, március 29: A zsidónő (Oradean).
Szerda, március 30: Lammermoori Lucia (Oradean).
Csütörtök, március 31: Rigoletto (Oradean).
Péntek, április 1: Lammermoori Lucia (Timisoaran).
Szombat, április 2: A zsidónő (Timisoaran).
Vasárnap, április 3 (délután): Traviata (Timisoaran).
Vasárnap, április 3 (este): Rigoletto. (Timisoaran).
Hétfő, április 4: Ebreca (Aradon).
Kedd, április 5: Lammermoori Lucia (Aradon).

ASTRA Mozgó műsora

Pétek, szombat, vasárnap, hétfő, kedd: Ünnepi műsor! A legragyogóbb huszárvígjáték: Parancs, az parancs! Lucie Englisch, Fritz Schulz és Maly Delschaft. A lepkénsabb vigjáték-száger!

ORSO-MOZGÓ MŰSORA

Pénteken nincs előadás.
Szombaton 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Hétfőn 3, 5, 7 és 9 órakor:
Nagy szenzációs ünnepi premier: Viharzó szenvedély. Világsikert aratott hatalmas, szenzációs dráma. Főszerepben: A közkedvelt Emil Janings és Anna Sten. Ebben a filmben érték el a legnagyobb sikerüket. Romániában itt először bemutatva. UFA produkció.
Vasárnap délelőtt 11 órakor: Nagy szenzációs matiné. Tom-Mix, a legsikerültebb cowboy-filmje. Kisérő műsor, a közkedvelt vidám társaság és a beszélő kutyák. Olesó helyárak. Ünnepi matiné.

SELECT-MOZGÓ MŰSORA

Pénteken 3, 5, 7, 9 órakor:
Szombaton 3, 5, 7, 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7, 9 órakor:
Hétfőn 3, 5, 7, 9 órakor:
Inspiráció. Szenzációs premier. Greta Garbo egyetlen 1932. évben készült filmje. Partnere Robert Montgomery. Műsoron kívül Stan és Bran (Pinty és Ponty) legújabb szenzációs vigjátéka.

SZÍNHÁZ-MOZGÓ MŰSORA

Pétek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Bemutatásra kerül az amerikai Paramount hangos világfilmje, a világ legszenzációsabb filmalkotása, a Shanghai-Express, a főszerepekben: Marlene Dietrich, Anna May-Wong -s Clive

ve Brook. Előtte I. Lehar Ferenc „Sárga kabát” nyitánya, előadja a színházi zenekar, Stefanidesz karnagy vezénylete mellett. II. Prologus, a „Félkelő nap országát”-ról. Előadja Keleti Aranka. Számozott színházi ülőhelyek. Helyárak: Földszint-ülők 40 és 30 lej, alsó erkélyülés 20 lej, felső erkélyülés 15 lej. Jegyek a Színkör pénztáránál már válthatók.

URANIA-MOZGÓ MŰSORA

Pétek 3, 5, 7 és 9 órakor:
Szombat 3, 5, 7 és 9 órakor:
Vasárnap 3, 5, 7 és 9 órakor:
Tarzan, a tigris eddig nem látott szenzációs felvételi film, mely Amerika őserdőiben készült, Edgar Rice Burroughs regénye nyomán. Egyetlen hangosfilm, mely valóban visszaadja az őserdők rejtelmes zugait.

KÖZGAZDASÁG

A kormány megengedte, hogy az államra szóló fizetési utalványokkal adót fizessenek az állami szállítók

A pénzügyminisztérium speciális engedélye alapján az adóhivataloknak el kell fogadniuk a fizetési utalványokat

Bucuresti-Bukarest, március 24. (Az Uj Kelet tudósítójától.) Az ismételt intervenciók eredménye képen, a pénzügyminisztérium hozzájárult ahhoz, hogy azon magánosok és kereskedelmi vállalatok, amelyeknek követeléseik vannak az állammal szemben, a fizetési utalványokkal (Ordin de plată) ki fizethessék adó tartozásaikat. Az érdekeltek tartoznak a kompenzációt kérelmezni a pénzügyminisztériumtól. Amennyiben a minisztérium hozzájárul, úgy

az adóhivatalok fizetési utalványokat minden további nélkül elfogadnak az adó tartozások rendezésére.

Ez a pénzügyminisztériumi döntés nagy jelentőségű és egy már valóban tarthatatlan anomáliának vet véget. A helyzet ugyanis az volt, hogy az állam egyrészt nem fizette tartozásait a szállítóknak, másik oldalon pedig klméletlenül behajította az illetékek szembeni adóköveteléseit.

A patenta fixa alá eső kereskedők és iparosok figyelmébe. A kereskedelmi kamarák közponja felhívja azon kereskedőket és iparosokat, akik fellebbeznek akár osztyalozásuk, akár pedig évi megadózásuk ellen, hogy a fellebbezéseket írásban kell a terminus lejártá előtt indokolni. Ellenkező esetben a fellebbezéseket visszautasítják.

Megszavazzák az új ipartörvényt. Bukarestből jelentik: Az ipari és kereskedelmi minisztériumban értekezlet volt, amelyen elhatározták, hogy az új ipartörvényt feltétlenül megszavazzák még a jelenlegi parlamenti szesszió

folyamán. A kamara ipari bizottsága még ezen a héten meg fogja kezdeni a vonatkozó törvényjavaslat tárgyalását.

Primăria Municipiului Cluj.
Nr. 6058—1932.

AVIZ

Primăria Municipiului aduce la cunostinta locuitorilor indreptatiti la izlazul comunal, ca pentru folosinta acestui izlaz va incheia contracte cu locuitorii in-voiti, cari sunt invitati sa binevoiasca a se prezenta in acest scop in zilele dela 25 Martie pana la 1. Aprilie 1932 ora 8—14 zilnic, in biroul Maieristei Centrale, Calea Traian Nr. 19, aducand cu sine ac-

AZ ANTISEPTIKUS ESZKÖZ AMELY VILÁG MINDNEMNEK ÖRVEND A

VALDA PASTILLA

AMELY ELTÁVOLITJA ÉS LEGYÖZI A TOROKFÁJDALMAKAT, KÖHÖGÉST, MEGHŰLEST, VAGY LÁNYMÁT A RÉGI VAGY ÚJ TÖDŐBAJOKAT, CHATARDOKOKAT, ASTHMÁT, INFLUENZÁT, STB.

A DOBOZ FAC-SIMILERE

KAPHATÓ MINDEN GYÓGYSZERTÁBAN ÉS DROGUEKTÁBAN

te doveditoare privitor la proprietate vitelor pentru invoire.

Prețul păsunatului pro cap de vită s fixat pe anul 1932 pentru pásunea Lomcâte 180 lei, pentru pásunea Sopor cãte 180 lei, pentru pásunea Tarcea (vitele) 180 lei, pentru pásunea Tarcea (vacile) 270 lei, pentru pásunea Tarcea (vacile mari) 270 lei, pentru pásunea Tarcea (junci) 180 lei, pentru pásunea Tarcea (cai mari) 405 lei, pentru pásunea Tarcea (mãzi) 270 lei, pentru pásunea Valea Caldã (vite mari) 270 lei, pentru pásunea Valea Caldã (vite mici) 180 lei, pentru pásunea Sub Galcer și Gãrbã (vite mari) 270 lei, pentru pásunea Sub Galcer si Gãrbã (vite mici) 180 lei. Cluj, la 22 Martie 1932.

Primăria Municipiului Cluj

BEVÉSZLETI ÉLETT

Kisebbségi ankét a Zs. N. Sz. Szabadegyetemen. A kolozsvári Zsidó Nemzeti Szövetség szabadegyetemének legközelebbi előadását vasárnap délután hat órakor tartja meg az Iparkamara dísztermében. Ez alkalommal a romániai kisebbségi kérdés szerepel a szabadegyetem előadásán. Az ankét során a zsidó kisebbségi problémát dr. Marton Ernő, az Uj Kelet főszerkesztője fogja feltárni, magyar részről pedig dr. Sulyok István fog előadást tartani, a magyar kisebbségi kérdésről. A szabadegyetem vasárnapi előadása, illetve a kisebbségi ankét iránt nagy érdeklődés nyilatkozik meg erdélyi kisebbségi körökben.

Megjelent a „Darkénu” legújabb száma. Az erdélyi Mizrahi ifjuság hivatalos lapjának, a „Darkénu”-nak legújabb száma igen nívós tartalommal újból megjelent. A cikkek közül kiemeljük: Koffler Móse, Fried Naftáli, Slomo Zamroni, Wiedler Sámuel és J. A. Petrover írásait. Ugyancsak értékes tanulmány jelent meg „A mi szocializmusunk” címmel. A folyóirat szerkesztőségének címe: Darkénu, Sighet, Str. Bogdan Voda 22.

Könyvosztályunkat átszervezzük

Ezért a raktáron levő könyveket olesón kiárusítjuk:

- Német nyelvű könyvek:**
- Nathan Asch: Der 22. August (Győnyörű vászonkötésben) 150 lej
 - Ludwig Lewiscohn: Gegen den Strom (vászonkötésben) 180 "
 - Max Nordau: Erinnerungen 180 "
 - Mendele Moicher Sfurim: Schloimale 180 "
 - Trumeldor: Tagebücher 150 "
 - Leopold Hichler: Moses Mautner und Sein Sohn 90 "
 - Perez: Adam und Eva novellék 80 "
 - Jakob Klatzkin: Krisis und Ent-scheidung köve 60 "
 - Heinrich Margulies: Kritik des Zionismus I. II. kötet 40 "
 - Kreppel: Judentum und Judentum von heute 300 "
- Szállítjuk utánvétellel, vagy az összeg és portóköltés előzetes beküldése mellett (postabélyegben is.)

Ismét kapható:

Ganz Ábrahámné Köser szakácskönyve

Leszállított ára: **Lei 180**

Kapható az UJ KELET könyvosztályában, a pénz előzetes beküldésével, vagy utánvétellel

Tíz

Több n... tek k52

Bucuresti

Uj Kelet egyetem... tónak - sz... mas uccal... kora regge... és ujjabb... át. Bukare... viátoztak... a város kü... a karhatal... fel, de mel... gének bizon...

Nemcsak... ket, de... mozgósít... jeli órák... mány az... amelynek

Amig a b... professzion... Jasiban a... alkalmat ar... időket,

lerombolva... a zsidó

Amennyire... nem tudta... a bucaresti... lyeknél egy... diákok köve... ugy elítelen... mita tüntet... menyeket... A tünteté... számol be:

Szerdán d... professzor... értekezletre... karesti diák... lászáról taná... ezer diák gy... teátrumában... jelentette ki... teljes egy... kok követ... nem lesz... szemé... Kérte az eg... hogy memor... relmeiket és... meg a rend... esetben ké... megtorló in...

Az értekez... különiménye... met. A rekt... azonban a k... Gheorghiu... ment, hogy... tott

A diákok ped... előtt és elin... don. A Brez... kordon állta... Megtörtént... rendőrök é... használtak.

A mentők a... Ugyancsak s... több d'ák is... gyógyszertár... elnökkel az é... küldöttsége i... rára, hogy M... tartóztatott... érdekében in...

Ezerötszáz... sarkán a... előtt

A prefektus... nak, hogy a... miniszterelnök... Délután fél... met összegyül... otthonban. Tr... ség elnöke, h... hatóságok elle... tetést valóság... toztattak át.

Tizenkét órán keresztül folyt a harc Bukarestben a tüntető diákok és a karhatalom között

Több mint száz diák és diáklány, negyven rendőr, három rendőrkomiszár a sebesültek között. Az uralkodó csüörtökön délután audiencián fogadta a sztrájkoló diákok küldöttségét. A kamarában elkészült a törvényjavaslat, amely orvosolja a joghallgatók sérelmeit

Jasiban zsinagóga-rombolással fejeződött a vaspártista diákok demonstrációja

Bucuresti-Bukarest, március 24. (Az Uj Kelet tudósítójától). A bukaresti egyetem jogászaiknak és orvostanhallgatóinak sztrájkmozgalmára szerdán hatalmas uccai tüntetéssé fajult. A főváros kora reggeltől a késő éjjeli órákig újabb és újabb diáktüntetések izgalmait élte át. Bukarest uccái valóságos hadszíntérre változtak át s hol egyszerre, hol pedig a város különböző részein útköztek össze a karhatalommal, amely érkényesen lépett fel, de mely az esetek többségében gyengének bizonyult a diákokkal szemben.

Nemcsak a rendőrök és csendőrök, de Bukarest egész helyorségét mozgósítani kellett, hogy a késő éjjeli órákban véget vethessen a kormány az egész nap folyó harcnak, amelynek mindkét részről számos sebesültje volt.

Amíg a bukaresti tüntetések szigorúan professzionális jellegűek voltak, addig Jasiban a vaspártisták felhasználták az alkalmat arra, hogy felidézék a régi jó idöket.

Ierombolva egy zsinagógát és beverve a zsidó üzletek kirakatait.

Amennyire sajnálatos, hogy a kormány nem tudta kellő tapintattal elejét venni a bukaresti megmozdulásoknak — amelyeknél egyébként alig lehet elvitatni a diákok követelésének jogosságát — épp úgy elítélendő az, hogy Jasiban antiszemita tüntetéssé engedték fajulni az eseményeket.

A tüntetésekről alábbi tudóistásunk számol be:

A rektor magáévá teszi a diákok követeléseit

Szerdán délelött 9 órakor Gheorghiu professzor, a bukaresti egyetem rektora, értekezletre hívta össze a sztrájkoló bukaresti diákokat, hogy sérelmeik orvoslásáról tanácskozzék velük. Mintegy két ezer diák gyült össze az egyetem amphiatrumban. A rektor nagy beszédben jelentette ki, hogy

teljes egészében magáévá teszi a diákok követeléseit. Amennyiben azok nem lesznek teljesítve, tegyék ötet személyesen felelőssé ezért.

Kérte az egyes fakultások hallgatóit, hogy memorandumban precizirozzák sérelmeiket és ezeknek orvoslásáig őrizték meg a rendet és nyugalmat. Ellenkező esetben kényszerítve volna arra, hogy megtorló intézkedéseket fogadjon.

A rektor személyesen érdeklődik a letartóztatottak iránt

Az értekezlet alatt csendőr- és rendőr különítmények vették körül az egyetemet. A rektor személyes intervenciójára azonban a karhatalom elvonult.

Gheorghiu professzor a rendőrségre ment, hogy érdeklődjék a letartóztatott diákok sorsa felől.

A diákok pedig felsorakoztak az egyetem előtt és elindultak az Erzsébet Bulvárdon. A Brezoianu ucca keresztveződésénél kordon állta el utjukat.

Megtörtént az első összeütközés. A rendőrök és diákok egyaránt botokat használtak. Négy rendőr megsebesült

A mentők a kórházba szállították őket. Ugyancsak súlyos sérülést szenvedett több diák is, akiket a környéken levő gyógyverszterákban kötözték be. Cotiga elnökkel az élén, a diákszövetségnek egy küldöttsége indult el a rendőrprefektúra felé, hogy Marinescu prefektusnál a letartóztatott diákok szabadlábrahelyezése érdekében intervenáljon.

Ezeröttszáz diák az Erzsébet bulvárd sarkán a Monitorul Oficial épülete előtt várta a választ.

A prefektus azt válaszolta a delegációnak, hogy a szabadlábrahelyezést csak a miniszterelnök rendelheti el.

Délután félnégy órakor a diákok ismét összegyűltek a Gutenberg uccai diák otthonban. Traian Cotiga, a diákszövetség elnöke, heves beszédben kelt ki a hatóságok ellen, amelyek egy békés tüntetést valóságos diákkorradalommal változtattak át.

A rendőrök és csendőrök megverték a diáklányokat az uccán és megverték a letartóztatott diákokat a rendőrségen.

Filatov, az orvostanhallgatók szövetségének elnöke a sztrájk folytatása mellett mondott gyűjtőhangú beszédet. Nicolae és Mircescu elmondották, hogy audienciát kértek egy diákelegáció élén a miniszterelnöktől, Jorga azonban azt üzentte ki, hogy nincs ideje velük szóba állani.

A diákok megkergetnek egy rendőrszázadot

Még be sem fejeződött az egyetemi tanács ülészése és a Gutenberg uccai otthon körül összegyűlt diákok már elhatározták, hogy tüntetni fognak. Több mint kétezer egyetemi hallgató és hallgató nő gyült össze a Dambovitai partján. Egy adott pillanatban körülbelül husz rendőrből álló különítmény jelent meg a Dambovitai hídon.

A diákok rájuk rohantak, botokkal megverték és megfutamtították őket a járőkelők nem kis gaudiumára. Magános vagy kis csoportból álló rendőrök ennek hatása alatt sietve elmenekültek a környékről. Körülbelül félöt óra lehetett, amikor a vezérek kiadták a jelszót a tüntetésre. A tömeg megindult. Megálltak a Monitorul Oficial épülete előtt, megállították a villanyosokat, amelyekre krétával felírták: Le Jorga.

Beverik a szenátus ablakait

A diákok tüntetni kezdtek a szenátus ellen, amely az ügyvédtörvényt megszakította. Néhány szenátor megjelent az épület ablakában, mire a pufozók még erősebb lett. Hógyolyók és botok zudultak a szenátus ablakaira. A földszint és az első emelet összes balakait betörték. A szenátus több szolgálja megsérült.

Időközben feltűnt a bulvárdon egy rendőrszállító autó, amelyen csak a soffőr és Stroescu detektív ültek. A diákok megállították az autót és lezárták a két utast, akiket rettenetes elverték.

Ezután felfordították az autót, amelyből néhány pillanat múlva lángok törtek elő.

A diákok egy része fával élesztette a tüzet és pár perc leforgása alatt az egész autó lángokban volt.

meg, ezek közül huszonötön súlyosan.

A belügyminisztérium hivatalos kommunikéje szerint a rendfenntartó közegek közül negyven rendőr, három komiszár, egy csendőrtiszt és öt csendőr sebesült meg.

A sebesülteket kórházba szállították. Csütörtökön délelött Argetoianu belügyminiszter Cadere és Soneri államtitkárok, valamint Marinescu rendőrprefektus meg látogatták a sebesülteket, akiket a belügy miniszter a „férfiasság és megbízhatóság” érdemrendjével tüntetett ki.

Kétszázötven letartóztatás

A tüntetések során körülbelül 250 letartóztatást eszközölt a rendőrség. Legnagyobb részt diákok és diáklányok,

de vannak közöttük állami és magántisztviselők, békés járőkelők, munkások és iparosok.

A késő esti órákban az igazságszolgáltatás képviselői megkezdtek a letartóztatottak kihallgatását.

Az éjszaka folyamán erős megerősített patulok jártak be a fővárost, de újabb rendbontásra nem került sor. A szerdáról csütörtökre virradó éjjel 12 órakor újabb értekezlet volt a rendőrprefektúrán Cadere belügyi államtitkár elnöke alatt, amelyen a további intézkedéseket beszéltek meg. A kórházba szállított súlyos sérültek között vannak a rendőrokon kívül Tomescu sziguranca detektív, Sandulescu, Fuchs, Lucian Popescu, Matei Tudor,

Amíg a diákok a diákotthonban tanácskoztak, addig az egyetemi tanács is összeült és elrendelte az egyetem és a diák otthonok bezárását. A jogi fakultás képviselői kijelentették, hogy a diákok köve telési jogosak, miért is kéri, hogy az ügyvédtörvényt módosítsák. Töröljék el a jogi doktorátus kötelezőségét és töröljék el az ügyvédi vizsga kötelező letételét a jogi fakultáson jelenleg beiratkozott hallgatók számára.

val! Le a rendőrprefektussal!

Sok ezer kíváncsi gyűlt össze ezalatt, akik imponáns tömeggé dagasztották a tüntető diákokat. A Lazar liceum és a közlekedésügyi minisztérium közötti uttest feketélt a tömegtől.

A rendőrök ismét könnyfakasztó gáz bombákkal próbálkoznak, de hiába.

Senkisémozdult el helyéről. A diákok megkezdtek az előnyomulást az Erzsébet bulvárdon. Két kisebb kordont elsöpörtek az utjukból. A Princiar szálló előtt már erőteljesebb karhatalmi csapatokat vontak össze, amelyek lázasan várták a tüntetők offenzíváját. Öt óra körül járt az idő, amikor a tüntetők a szenátus elé érkezek. Botokkal és kövekkel voltak felfegyverkezve, ezenfelül kihordták a közeli Bulvárd kávéház összes székeit.

Haim Braunstein egyetemi hallgatók, ezenkívül több más diák és diáklány.

Jorga és Argetoianu a királynál

Szerdán este Jorga és Argetoianu kihallgatáson voltak az uralkodónál, akinek referáltak a történetekről. Csütörtökön dél előtt és délután semmilyen incidens nem történt, miután a diákság vezetői kiadták az utasítást, hogy semmilyen felvonulás ne történjék.

Csütörtökön délben az uralkodó audiencián fogadta Argetoianu belügyminisztert, Dumitrescu tábornok csendőrségi vezérfelügyelőt, Cadere belügyi államtitkárt és Marinescu bukaresti rendőrprefektust.

Az uralkodó érdeklődött a diáktüntetések stádiuma felől. Délután félhárom óra kor a diákságnak egy delegátusát fogadta audiencián a király. A diákok előadták sérelmeiket és azoknak orvoslását kérték.

Ez körülbelül félhatkor történt. Egészen háromnegyed hétig a diákok hol énekeltek, hol tüntettek Jorga, a rendőrprefektus és a hatóságok barbárságai ellen, követelve a letartóztatott kollegák szabadlábrahelyezését. Háromnegyed hétkor megjelentek a tüntetők. A Brezoianu ucca sarkán egy motorszivattyút helyeztek el, néhány tüntető pedig igyekezett a szivattyút a vezetékbe bekapcsolni.

Hógyolyó-tömegekkel és botokkal próbálták a diákok megakadályozni ebben a tüntetők.

Két tüntetőnek sikerült mégis beállítani a szivattyút, amelyből ömleni kezdtek a vizugarak a diákok felé.

A diákok ennek ellenére is előnyomultak mintegy husz méterre. Hol visszaszorították őket, hol ismét sikerült előbbre törniök.

Egy adott pillanatban elérték a szivattyút, kiragadták a tüntetők kezéből és a többi tüntetőre fordították.

A katonák véresre verték a diákokat

Ebben a pillanatban kürtészó hangzott fel a Brezoianu ucca felől. Riadót fújtak. Megérkezett a katonaság. A kíváncsiak, látván, hogy a katonák futólépésben, feltűzött bojanetekkel közelednek a helyszínre, a szomszédos házakba menekültek. Az üzletek rollóit lehúzták. A katonaság

tól támogatva, a tüntetők ellentámadásra indultak és

a szivattyúkkal sikerült a diákokat egészen a közlekedésügyi minisztériumig visszaszorítani.

A diákok előbb hógyolyókkal és botokkal védekeztek, majd visszavonultak az égő automobil mögé. Néhány diákot a katonák megverték.

Jaj-kiáltások töltötték meg a levegőt. Csak annyit lehetett látni, hogy négy egyen egy vérral borított diákot visza a vállán. Két rendőr két diáklányra támadt rá, mire a szenátus épületének balkonjáról maguk a szenátorok tiltakoztak ez ellen.

Időközben valaki elvágta a vilamosvezetéket. A fény kialudt, nem lehetett egyebet látni, mint a felgyújtott autó lángjait. A diákok a Cismigiuba vonulak vissza, ahonnan újabb ostromra indultak a katonaság ellen.

Harsány vezényszavak röpökdték a levegőben. A katonák megtöltötték fegyvereiket, a kürtök riadót fújtak.

Időközben néhány száz diák a Calea Victoriei felől jövet, hátra támadta a katonaságot. Ezek azonban nem voltak felfegyverkezve, úgy, hogy egy rendőrkor don is fel tudta őket tartóztatni. Félkilenkor a diákok szétszéledtek.

Vadászat békés járőkelőkre

Mint hogy a rendfenntartáshoz a csendőrség és rendőrség elégtelennek bizonyult,

gyalogos grancisár és vadászezredeket vonlattak ki, amelyek a késő éjjeli órákig ügyltek a rendre.

Az esti órákban a rendőrök igyekeztek re vanzstot venni a nap folyamán elszenvedett veréseikért.

Békés járőkelőket támadtak meg, gummibotokkal megverték, majd a rendőrségre vitték őket. Aki ellenkezni mert, annak télikabátját ráncigálták le. Több nőt is letartóztatottak, köztük egy egyetemi tanár leányát, akit egy komiszár megsértésével vándoltak.

Bekötöttfejú diákok és rendőrök

Az Erzsébet bulvárdon bekötözött fejű diákok és rendőrök jártak fel és alá. Az összes sebesülték számát nem lehet pontosan megállapítani. A diákok és diáklányok közül több mint százan sérültek

Mi történt Jasiban?

Tegnap este 9 órakor a jasi egyetem hallgató nagy számban gyűltek össze a Rapa Galbona diákotthonban, ahol száznokaik megbélyegezték a bukaresti és tutovai atrocitásokat és elhatározták, hogy tüntetést rendeznek tiltakozásul az ügyvédtörvény ismert rendelkezései ellen. A diákok este féltizkor elindultak a Piata Unirei felé. „Le Jorgával” és „Le Ignat ezredessel” kiáltásokkal.

A főtéren Azente prefektus és Costinescu ügyész vezetésével a karhatalommal találkozott szembe. A prefektus felszólította a diákságot, hogy térjen vissza a diákotthonba, a felszólításnak azonban nem volt foganatja, mire összeütközés között támadt a karhatalom és a diákság között. Ennek során néhány sebesülés történt és sérülést szenvedett Costinescu ügyész is. A karhatalom visszaszorította a diákságot, akik hamarosan újabb támadást intéztek, miközben egy rendőrkomiszár és négy rendőr súlyosan megsebesült. A diákság ezután a Bejan uccán vonult tovább, időközben az ottlöv zsinagógát az uccán hozzájuk csatlakozott rendbontó elemek megtámadták és megrongálták. Azután a Bulevard Ferdinandra értek, itt több üzlethelyiség kirakat tábláit bezúrták. Fél 11 volt, amikor szembetalálkoztak a kivezényelt katonasággal, amely felszegzett szuronyokkal igyekezett visszaszorítani a tüntető tömeget. Az első összeütközéstől a diákok nem hátráltak meg és a katonaság több tagja megsebesült. Újabb rohamal visszaszorították a tüntetőket a diákotthonba, ahol a diákok elbarikádozók magukat. A diákotthont körülvette a katonaság, amelyre az emeletről fadarabokat dobáltak, majd amikor a katonaság tüzelni kezdett, revolverlövésekkel tüzeltek vissza. Constantinu hadnagy koponyacsonttörést szenvedett, George Dumitru közkatonát két revolver gölyő érte a mellén. Éjjel után három órakor még változatlan volt a helyzet, mint a bukaresti lapok jasi tudósítói jelentették lapzártakor.

Zsidó középiskolák az osztrák-magyar monarchia utód-államaiban

Magyar fordításban ez a címe (a német eredeti így szól: Die jüdischen Mittelschulen in den Laendern der ehemaligen österreichisch-ungarischen Monarchie) annak a tanulmányának, melyet Fürst Aladar dr. — aki nem ismert: budapesti tanügyi író, a kismartoni ghetto krónikása — a breslauer Monatsschrift legújabb számában megjelentetett. Az itt következő tanulmány alkalmából és annak megismertetésére íródik.

Tizenhat középiskolát mutat be. Mind össze öt állott fenn közülük már a monarchia idejében és ez az öt is kivétel nélkül mind a birodalom magyar felében. Ausztriának nem volt tehát zsidó középiskolája. A tanulmányban szereplő többi tizenegy középiskola új, sőt valóságosan vadonutaj alapítás és a három új magyarországi gimnázium kivételével — ezek még rendületlenül a régi kerékvágásban haladnak — már az összeomlás utáni ideológia kísérleti telepei.

Hogy a háború előtti Ausztriának nagy bécsi és ösereji galiciái zsidó tömegei ellenére egyetlen zsidó középiskolája sem akadt, hogy a hajdani Magyarországnak, ahol a sok kivetni való mellett elvitathatatlanul eleven zsidó élet pezsgett, össze-vissza csak öt zsidó középiskolája volt... (Mellesleg: ötre is csak egy kerékdik ki a szám, hogy hozzávesszük a rabbiképző speciális célokat szolgáló, különleges szervezeti gimnáziumát és a tanítóképzőt)... ennek a feltűnő és erősen megdöbbentető jelenségnek nyitást ad az egyenesen ellenséges érveléssel fajtult averzióban látom, amellyel a monarchiabeli neológ és orthodox zsidó — már pedig a háború előtti időkben, néhány joggal mellőzhető outsiderrel tekintve, ez a két párt jelentette az egész zsidóságot — egyképpen viseltetett a külön zsidó iskoláztatás és elsősorban és legfőképpen a zsidó középiskola iránt.

A reform a feltámadó ghettot látta és félté benne. És mert tengersokát — a testvérülést, az áhitott és legfőbb célnak vallott egybeforrást várta a szimultán iskolától; azt, hogy a közös légkörben eltöltött nyolc esztendő teljesen azonos és együttérző embertípust fog kitermelni, — az önkéntes elkülönödés ostobaságáig megdöbbentően, sőt egyenesen veszedelmes, mert az emancipáció eredményeit veszélyeztető eszközének bélyegezte meg a külön zsidó iskolát. Azt feleslegesnek ítélte, hogy a középiskola zsidó ismereteket terjesszen. A zsidó tudományban rabbijelölteknek való vesződséget látott, melynek elsajátítására és átörökítésére a rabbiképző tökéletesen elég.

Az orthodoxia viszont, bőséges arányai különbségei szerint, vagy teljesen feleslegesnek, sőt a zsidó vallásra nézve egyenesen veszedelmesnek deklarálta a középiskolai oktatást. (Nem kell középiskola, zsidó középiskola éppenséggel nem! — tartotta ez a számszerűleg talán nem a legerősebb, de a hivatalos megnyilatkozásokat mindenestre döntő erővel diktáló réteg.) Vagy — és ez a legengedékenyebb orthodox állásfoglalás a középiskolai oktatással szemben — szükséges rossznak minősítette.

Az orthodoxia nagyvárói nyulványai és azok az elemek, amelyek az orthodoxia folytonos átáramlásában a neológiába, a szélsőbalt, vagy a politikai frazeológia helyett a biblia nyelvével használvá; a nép szelét képviselik, anyagi okokból, művelődés szándékából ráfanyalodtak ugyan a szimultán középiskola igénybevételére. De külön zsidó középiskolai rendszer kiépítésétől, a maguk egyéni lépésének közérvényre emelésétől, magánéletük megtévelyedésként átértzett elhatározásának hivatalos zsidó állásponttá avatásától, ezek is váltig húzódtak.

Sajátjából tanári karra sem futotta az orthodoxiának. Viszont kebelbeli tanerők híjján, iskoláját lelkielő mindenestre idegen, vagy éppenséggel az orthodox felfogással szemben — ha másként nem, hát loppal, titokban — ellenséges álláspontot elfoglaló tanároknak kellett volna bízni. Ezt a veszedelmes lépést nem vállalta. Mert joggal tartott tőle, hogy az ilyen vezetés alatt működő iskola ellenfeleinek titkos szövetsége lesz.

Ami pedig a legtöbb félszt váltotta ki az orthodoxiából, ami a legriasztóbban hatott rá, az annak östönös és helyes felismerése volt, hogy a zsidó középiskola problémája, csak egy része annak a nagy, a veszedelmes kérdéseknek egész sorozat

tát magában rejtő probléma komplexumának, amelyet kulturkérdeésnek nevezünk s amellyel nyitlan és véglegesen leszámolni világeletemben mindig húzódozott az orthodoxia. Már pedig a külön zsidó középiskola — ezzel eleve tisztában volt — elhárítja az akadályok legtöbbjét, amely a szimultán középiskola kapuját eltorlaszolta a vallásos zsidó családok ifjúsága előtt. Könnyű volt tehát felállítani a prognózist, hogy az orthodox ifjúság tömegesen tudulna az efajta zsidó középiskolákba s hogy a zsidó hitközségek által fundált és ezzel az aktuál zsidónak fémjelzett iskolák, amelyekben zsidó tanárok terjesztik az európai kulturát, teljesen elhomályosítják majd a közudatban ennek a kulturának idegen és ellenséges voltát s teljesen begyökeredztetik a zsidóságban. A zsidó középiskola tehát előbb-utóbb teljes egészében napirendre sodorta volna a kulturkérdeést, minden veszedelmével egyetemben. Érthető, ezek után, hogy az orthodoxia óvakodott ennek a veszedelemnek felidézésétől, óvakodott a zsidó középiskolától.

A régi Ausztriában teljes egészében, maradéktalanul érvényesült ez a középiskola-ellenes gondolatvilág. Innen törtelen középiskola mentessége. Magyar-

A régi Magyarország zsidó iskola hálózata

Egyedülálló alkotás, a magyarországi orthodoxia egyetlen és meglepő kísérlete a kulturkérdeésel való megbirkózásnak, a nagyváradi orthodox fiú és leány polgári iskola. 1882 az alapítási éve és alapítója, Fuchs Mór különösképpen az akkori orthodox rabbikar legintranszigenensebb és legharciasabb tagja. Ez a harcias lelkipásztor, aki magyar nyelvű zsidó tankönyvek elébe ír „haszkómó“-t és középiskolát alapít, épp úgy páratlan jelensége, valóságosan tüneménye a magyar orthodoxiának, mint ahogy tünemény célkitűzése és zsidó tanterve (napi öt órán át foglalkoznak bibliával és thalmuddal) tekintetében az iskolája és két segítő-társai az iskola megalapításában és meg-

Zsidó középiskolák az utódállamokban

1919. A nagy összeomlás éve. A zsidó uccában az építés esztendeje is. Egyszeriben tíz új iskola lendül neki a zsidó nevelés ügyének. Ezek az iskolák — Fürst doktor megint fején találja a szöveget — alkalmazkodnak az új helyzethez. Az iskolák szellemében és nyelvben egyképpen kifejezésre jut ez az alkalmazkodás. Az utódállamokban, Magyarországi kivételével, a zsidó nemzeti álláspont is érvényesül az iskoláztatás problémáinál. Nem tisztán lelki okokból és nem egészen spontán. Külső erők és erőszakoskodások is közrejátszanak, hogy a fejlődés ezt az irányt vegye.

Magyarországon a pesti izraelita hitközség 1919-ben életre hívja a Kármán Mór által tervbe vett zsidó fiú- és leánygimnáziumot, a „kontinensnek bizvást legnagyobbarányú iskoláját.“ Követi a debreceni statusquo hitközség, mely 1921-ben létesít gimnáziumot. Viszont a miskolci orthodox hitközség 1929-ben tanítóképzőt alapít. Új utakat ezen iskolák egyike sem tör, nem újítanak, nem kísérleteznek, a régi módszerekkel dolgoznak a zsidó ifjúság nevelésén.

Erdély területén már merészen ivelő kísérletezések történnek. Az új zsidó ideológia hívei megalapítják Kolozsvárt a Tarbut liceumot. A kezdés lendülete megkapó és sokat ígérő. Már a megnyitás évében — 1920 — hatszáz növendéke van. A nevelés zsidó nemzeti szellemben történik. A tanítási nyelv: héber. A speciális zsidó tárgyaknak heti 6-9 óra jut. Am a nagy lendületből mindössze három évig futja. A Tarbutnak állami parancsra át kell térnie a román tanítási nyelvre, elveszti nyilvánosságát, sőt iskola fenn tartási jogát és 1925-ben zární kényszerül.

Még két zsidó középiskola keletkezik Erdélyben. A célkitűzés kevésbé radikális, de az anyagi alap teherbíróbb: a temesvári liceum és a nagyváradi — a név maga is program — dr. Kecskeméti Lipót főgimnázium. Az első zsidó nemzeti alapítás, a másik — persze! — magyar tannyelvvel. Ma mind a kettő románul tanít és a héber, illetve a speciális zsidó tanulmányokra mindkettőben egyformán

országon azonban, ahol nem fajult reformmá a neológia s ahová a hirschi kulturorthodoxiának is elvergődött néhány fogyatékos gondolat hullama, mégis kialakult egy töredék zsidó iskola-rendszer.

A neológia megalapítja a nagykanizsai felsőkereskedelmi. Nem kisebb egyéniség, mint Löw Lipót áll a bölesőjénél. Megalapítja a vágujhelyi reált. A mászkil Weisse József rabbi a lelkiatyja. Mindkét intézetnek alapítási ideje — 1857-1862 — a Fürst dr. találó megállapítása szerint, az örömteljes asszimiláció korába esik. Zsidó célkitűzések nem munkálnak az alapítás mögött, az iskoláknak nincs zsidó jellegük. Heti két, vagy három óra hittan és a szombati szünnap: ez minden, ami a zsidóság nevében és a zsidóságért történik. Általános kulturideálok hevítették az alapítókat. A vágujhelyi reálnál pedig, mely a forradalom utáni kataklizmában elvész a zsidóság számára, egyenesen magyar nemzeti célok: a magyar nyelv és kultúra meghonosításának szándéka a vegyes nyelvű vidéken. A többi két neológ irányú zsidó középiskola: a rabbiképző öt osztályos gimnáziuma és a tanítóképző, a Haynau-féle hadisarcból lett országos zsidó iskolaalap alkotása és speciális célkitűzésekkel sarjadt. Az egyik a bócheri elemeket akarta a kultúrához közelebb hozni és a rabbipályára készülő gimnázista ifjúságba igyekezett alaposabb zsidó ismereteket ojtani, hogy megfelelő tanuló-anyagot biztosítsan a rabbiképző, ezen iskola felépítménye számára. A másik iskola, a tanítóképző, a zsidó népközlök tanítói karáról volt hitvatva gondoskodni.

Zsidó iskola hálózata

szervezésében: ld. Ullmann Izidor, a hitközség akkori elnöke s Gábel Jakab, az iskola igazgatója. Ullmannról Dési Géza, a nagyváradi származású magyar nemzetgyűlési képviselő írt néhány év előtt találó jellemzést. A latin és görög citatumokkal csak egy dobálózó, talmudtudós, a könyvtárgyűjtő fűszerkereskedő, a Tisza Kálmán bizalmas híveihez számító orthodox hitközségi elnök, a német típusnál hasonlíthatatlanul mélyebben gyökeredzik a zsidóságban, sokkal természetesebben és hamisítatlanul zsidó. Hogy e triumvirátus kísérlete mennyire sikerült, mennyiben közelítette meg az előtűk lebegő ideált, — más lapra tartozik. Et voluisse sat est!

Zsidó középiskolák az utódállamokban

csak heti 3-4 óra jut. A gyakorlati élet követelményei egy sikra hozták és majdnem egyenlő pályán viszik tovább a különböző programokkal indult iskolákat. A esőkevény Ausztriának két zsidó iskolát ajándékoz a nemzeti lendület: a Chajes főrabbiól elnevezett gimnáziumot és a héber pedagógiumot. Az egyiknél 1919, a másodikonál 1921 az alapítás éve. Az elsőnek német a tanítási nyelv és a zsidó nemzeti gondolatvilágban akarja a középiskolai ifjúságot nevelni. A másodiknak héber a tanyelve és a Kelet és a Nyugat héber iskoláit és tanfolyamait van hivatva tanerőkkéllátni. Az anyagi alapja mindkettőnek gyenge, a pedagógium éppenséggel a visszafejlődés útján ballag. Tavaly már csak 10 növendéke volt.

Német tanyelvvel indult, ma már csehül tanít a brünni gimnázium. Ez is zsidó nemzeti alapítás és erőteljesen hangsúlyozza a zsidó nemzeti álláspontot. De csak gyenge kísérletezés, elvbéli jószándék, kevés, vagy éppenséggel semmi gyakorlati eredménnyel, halvány ábránd a munkácsi gimnáziumhoz képest. Ez az intézet — megint Fürst dr. kitűnő megállapításait citálom — valóra váltotta mindazt, aminek a kolozsvári Tarbut és a brünni gimnázium eredménytelenül nekilendült. A cionista lelkesedés, a félsz a magyar iskolák igénybevételétől tíz héber tanyelvű népközlökét hív Podkarpatska Russ falvaiban életre. Ezeknek betéte zéseként keletkezik 1926-ban a héber gimnázium Munkácson. Kétszázötven növendéke volt a tavaly, akik nemesak zsidó nemzetiségűnek és zsidó vallásúnak, hanem héber anyanyelvűnek is vallják magukat.

Fürst dr. zárószavaiban a kísérlet stádiumában lévőknek, be nem fejezett és ugy szemelileg, mint anyagilag még a le végben lógónak minősíti ezeket az új utakat járó iskolákat. Uttörő értéküket sem becsüli nagyra. Azt vallja, hogy az új zsidó iskola típusa a Keleten, az orosz állam egykori területén keletkezett új államokban és a Szentföldön fog kialakulni. Ezek a helyes megállapítások csak egy

ben szorulnak kiegészítésre: A zsidóság életének útja az utóbbi években olyan irányt váltott, hogy a gimnázium semmi esetre sem maradhat ifjúsága nevelésének főtípusa. A földművelésnek és a kézműveltségnek, az iparnak differenciáltabb formáira kell a zsidó ifjúságnak felkészülnie és megváltozván a cél — eddig az egyetemi pályára volt az áhítatos csúcspontja — meg kell változnia az ifjúság oktatási formáinak is.
Dr. Grünfeld Salamon.

RÁDIÓ MŰSOR

- Péntek, március 25.
- Bukarest. 18.10: Könnyű zene. 19.40: Grammfónhangv. 20: Hangv. 20.45: Wagner: Parsifal c. operája. 22: Hírek.
 - Budapest. 9: Istentisztelet. — 12.05: Hangverseny. 17: Templomi zene. 18.45: Bach hangverseny.
 - Bécs. 6: Passziójáték.
 - Berlin. 6.30: Passziójáték.
 - Stuttgart. 4.30: Beethoven hangv.
 - Varsó. 18.05: Orgona. 19.35: Grammfón. 20.15: Lengyel zene.
 - Poznan. 19.30: Grammfón.
 - Kattowitz. 18.05: Orgona.
 - Milánó. 20: Grammfón.
 - Róma. 21: Szimf. hangv.
 - Prága. 19.40: Grammfón. 20.45: Orgona.
- Szombat, március 26.
- Bukarest. 19.40: Grammfón. 20: Goethe Faustja. Szünetben hírek.
 - Budapest. 9.15: Grammfón. 12.05: Ünnepi hangv. 18.45: Ének. 20: Zenekari hangverseny. 21.40: Hírek. Utána cigány zene.
 - Bécs. 9.30: Hangv. 11: Mahler: Szimf. C-moll.
 - Berlin. 8: Nagy koncert.
 - Breslau. 8.15: Goethe-nyitányok.
 - Lipsee. 9.30: Szólisták hangv.
 - Hamburg. 8: Das hat kein Geithe geschrieben. Néphumor.
 - Langenberg-Köln. Hangverseny.
 - Frankfurt, Stuttgart. 8.45: Kamarazene.
 - Varsó. 20.15: Esti hangv. 22.10: Chopin hangverseny.
 - Poznan. 20.15: Ének.
 - Kattowitz. 20.15: Esti hangverseny. — 22.10: Chopin szonáta.
 - Riga. 20.20: Könnyű zene. 21.40: Orgonahangv.
 - Milánó. 20: Grammfón. 21: Szimf. — 23: Táncezene.
 - Róma. 20.45: Opera.
 - Prága. 16.10: Könnyű zene.
 - Pozsony. 18.20: Dalok.
 - Brünn. 18.25: Orgonahangv.
 - Stockholm. 17.30: Grammfón. — Régi táncezene.
 - Osló. 18.15: Norvég dalok.

APRÓ HIRDETÉSEK

- Öt-hat szobás, étteremmel ellátott helységet keresek otthon céljára. Cim a hirdetésben.
- מלמד בחור י"ש אינטליגנט אויך דער דייטשן שראפט מאטרי ווירד געוונט פיר תלמוד תורה בלאזש אפערט ברעשלף.
- Kreuz primradlo. B aj.**
- Május 1-re 2 szobás, fürdőszobás, komfortos lakás kiadó. Érdeklődni Str. Juliu Maniu 8. I. e., naponta 4-5 között.
- Hosszu zongora minden elfogadható áron eladó „ARTA“ régiségüzlet Cluj, Str. Avram Jancu No. 3.
- Ajánljuk של פסח „Record“ csemege paprikáinkat a Valea lui Mihai-i főrabbi hecserével ellátva. Record paprikamalom Valea lui Mihai.
- Jóforgalmú ügyvédi iroda készpénzért átadó. Zsidónak előnyös. Köves ügyvéd. Rodnaveche.
- Kelengyék készítése, gobelinvarrás, gép. és kézihimzés, montirozás, előnyomatás, csipkebevarrás, filéfüggönyök, berítők olesón és szépen Fisch Böske kézműmunkaszalónjában Cluj, Malom u. 16.

A civil mi a hus

Alfonz király spanyol munkás. Izgalmas incidens amikor Alfonz szőlő partra szállott kivált egy fiatal rohanat Alfonzhoz nyelven szidalmaz gyors közbelépése Alfonzot tetteleg...

Cáfólják Pótának hórét. Párisi távirati irodák Pótáról adtak hírt francia hivatalos tett közzé. Acáfó a 72 éves Pótának jelenleg, egész nem ad aggoda de jólinformált abban az időben, tőléről szóló hírek és Viviere társaságában a...

Ezernégyeszményt követtek el hível. Berlinből jelek Ligájának kimutatásai szerint két év folyamán követtek el embert megölték és készázat megsebes...

Magyar Nótta az osztrák dapestről jelentik Bank a tegnapi minden pénztintézt tiltja az osztrák vezetett körkben a rendelet választ Bank intézkedését bi idő óta nem fo...

Felújította a és jogvédő szolgálóságos Zsidó Párt szervezete átszervezte zsidó közönség részét. Az új iroda Str. alatt nyílt meg és a régi vagy bármilyen tanácsal szolgál. és 3-5. Vidéki választóbélyeg mell...

Sanghaji Expressz rendezésű Paramon évad legképrázó Sanghaji Expressz ki kezdettel a Sanghaji Expressz a vonatkozások, izgalmas Távolkeletnek. Expressz, mely két legcsodálatos utazik: a fehérbkői kokott, aki a sárga kergeti a feketehaju kínai ott felkelés van...

mondás és ilyen preszt kétszer isban. Először egynek le, majd késő dalmárok — állt cserefoglyul a vpitányt veszik őrban — aki egyémost újból feltáíránt érzett régi teste árán menti az utolsó percben forradalmárok véhaji Expressz a tovadübrög a hmitelmitünk, hogy léne Dietrichnek, a számító kegyetl szőlal, felolvad. szóval asszony. mnt Marlène DiClive Brook és Jtosítják a film sSanghaji Expressmetropolisban t jegyében fog be...

másra.

A civil is tudja, mi a huszár-regula:

HIREK

— Alfonz királyt inzultálni akarta egy spanyol munkás, Marseillesből jelentik: Izgalmas incidens történt a kikötőben, amikor Alfonz spanyol exkirály hajójáról partra szállott. A várakozó tömegből kivált egy fiatal spanyol munkás, odarohant Alfonzhoz és öklét ráva spanyol nyelven szidalmazta. Csak a rendőrök gyors közbelépése akadályozta meg, hogy Alfonzot tetteleg is nem inzultálta.

— Cáfoltják Poincaré válságos állapotának híreit. Párizsból jelentik: Egyes távirati irodák Poincaré hírtelen elhalálozásáról adtak hírt. Ezzel szemben a francia hivatalos távirati iroda cáfolatot tett közzé. A cáfolat kiemeli, hogy bár a 72 éves Poincaré orvosi kezelése alatt áll jelenleg, egészségi állapota kielégítő és nem ad aggodalomra okot. Egy magán, de jól informált iroda jelentése szerint abban az időben, amikor Poincaré haláláról szóló hír a világot bejárta, feleségének és Viviere volt miniszterelnöknek társaságában a legjobb egészségben fogyasztotta el ebédjét. A volt köztársasági elnök jelenleg azt a kurát folytatja, amit orvosai számára előírtak és egész idejét emlékiratai megírásának szenteli.

— Ezernegyszáznegyven terrorcselekményt követtek el két év alatt Hitler hível. Berlinből jelentik: Az Emberi Jogok Ligájának németországi csoportja kimutatásai szerint Hitler hívei az utóbbi két év folyamán 1480 terrorcselekményt követtek el s ennek kapcsán 62 embert megöltek és több mint háromezer készíztat megsebesítettek.

— A Magyar Nemzeti Bank megtiltotta az osztrák silling beváltását. Budapestről jelentik: A Magyar Nemzeti Bank a tegnapi napon utasítást adott minden pénzintézetnek, amelyben megtiltja az osztrák silling beváltását. Bevezetett körökben az a vélemény, hogy a rendelet válasz az Osztrák Nemzeti Bank intézkedésére, amely már régebbi idő óta nem fogadja el a pengőt.

— Felújította a Zsidó Párt tanácsadó és jogvédő szolgálatát. A Romániai Országos Zsidó Párt erdélyi tartományi szervezete átszervezett irodáját ismét a zsidó közönség rendelkezésére bocsátotta. Az új iroda Str. Baron L. Pop 10. szám alatt nyílt meg és elintézi állampolgársági vagy bármilyen egyéb jogserelmet, tanácsadó szolgálat. Hivatalos órák 10—12 és 3—5. Vidéki megkeresésekhez kérjük válaszbélyeg mellékelését.

— Sanghaji Expressz. A legpazarabb rendezésű Paramount filmet, az ideiglenes évad legképrázatosabb szenzációját, a Sanghaji Expressz mutatja be csütörtöki kezdettel a Szinkör-mozgó. Pekingtől Sanghajig a vonatban játszódik le ez a titokzatos, izgalommal átfűtött drámája a Távolkeletnek. Dübörög a Sanghaji Expressz, melynek egyik fülkéjében a két legsodálatosabb, legellentétesebb nő utazik: a fehérbőrű, székehuja nemzetközi kokott, aki az örületbe és öngyilkosságba kergeti a férfiakat és a sárgabőrű, feketeheju kínai lány. Ahol kínai van, ott felkelés van — tartja a keleti közmondás és ilyen formán a Sanghaji Expressz kétszer is feltartóztatják az utját. Először egy forradalmárt tartóztatnak le, majd később — most már forradalmárok — állítják meg a vonatot, akik cserefoglyul a vonatban utazó Warney kapitányt veszik őrizetbe. A szőke démonban — aki egyébként hideg és számító — most újból feltámadt Warney kapitány iránt érzett régi szerelme és már-már a teste árán menti meg a kapitányt... De az utolsó percben a kínai lány megöli a forradalmárok vezetőjét és így a Sanghaji Expressz a szerelmesekkel együtt továbbdübörög a happy end felé. Meg kell említenünk, hogy ez az első filmje Marlène Dietrichnek, amelyben nem alakítja a számító kegyetlen bestiát s helyett megosztal, felolvad, könnyezik, szeret, egy szóval asszony. Négy ilyen márkás név, mint Marlène Dietrich, Anna May Wong, Clive Brook és Josef von Sternberg biztosítják a film sikerét. Hisszük, hogy a Sanghaji Expressz, amely mindegyik metropoliban tetszést aratott, a siker jegyében fog befutni a kolozsvári állomásra.

Parancs az parancs, szolgálat az szolgálat!

— Óriási olcsóbbodás állott be az argentinai gabonapiacra. Londonból jelentik: Argentínában a gabonapiacra évek óta nem tapasztalt arányú olcsóbbodás állott be.

— Április 24-én tartják meg az anhalti tartománygyűlési választásokat is. Berlinből jelentik: A poroszországi, württembergi és bajorországi tartománygyűlési választásokkal egy napon, április 24-én fogják megtartani az anhalti tartománygyűlési választásokat is.

— A szovjetnek alig van buzakinálata az európai piacokon. Londonból jelentik: A szovjetnek alig van buzakinálata az európai piacokon. A márciusra bérelt hajók terek több mint háromnegyed részét nem használták ki. Tengerentúli exportőrök már újra kísérleteznek jelentékeny gabonamennyiségeknek az angliai piacon történő elhelyezésével.

— Huszmillió dollár hitelt nyújtottak a brazilai kávészindikátusnak. Rio de Janeiróból jelentik: A brazilai kávészindikátus a kormány garanciája mellett 20 millió dollár bankhitelt kapott a kávé áresésnek intervenciózás vásárlások utján történő megakadályozására.

— A harci fasciók megalapításának tizenharmadik évfordulóját ünnepelték Rómában. Rómából jelentik: Ma megünnepelték a harci fasciók megalapításának 13-ik évfordulóját. Milánóban díszokleveleket adtak át mindazoknak, akik a harci fasciók megalapozásában részt vettek.

— Eljegyzés. Schwartz Sárkát Hát-szegről eljegyezte Fuchs Lajos Temesvár. (Minden külön értesítés helyett.)

— Henri Barbusse nem kapott beutazási engedélyt a londoni kommunista kongresszusra. Londonból jelentik: A kommunisták kongresszusára több külföldi is beutazási engedélyt kért Angliába. A kormány néhány beutazási kérelmet elutasított, köztük Henri Barbusse író kérését is.

— Mérséklik a francia színházak közterheit. Párizsból jelentik: A kamara pénzügyi bizottsága hajlandónak nyilatkozott arra, hogy a színházak közterheit mérsékeli, ezzel szemben elutasító álláspontra helyezkedett a varieték és a muzikálik irányú igényével szemben.

— Egy erdélyi fiatal zsidó festőművész feltűnéskeltő karrierje Párizsban. Ez év január havában egy gyulafehérvári származású, huszonnégy éves zsidó fiatal ember, névszerint Keleti László állította ki pacifista-tárgyú képeit a kolozsvári vármegyeháza üvegtermében. A dus fantáziával, megrázó propagandisztikus erővel és gondolati gadagsággal megrajzolt és megfestett képek kritikusi körökben már akkor nagy feltűnést keltenek s az Uj Kelet volt az első, amelyik nagy jövőt jósolt a fiatal festőművésznek. Ez a kedvező jóslat szinte babonás gyorsasággal teljesedett be. Keleti László képei Párizsban a Marcelle Capy világhírű francia író rendezésében megnyílt tárlaton hatalmas sikert arattak, úgy, hogy tárlatát kétszer kellett meghosszabbítani. A legnagyobb francia lapok, így a Populaire, az Ouvre, a Jeune République, a Patrie Humaine, a Volontaire, a Monde, a L'Humanité a legnagyobb elragadtatással írnak és irtak a fiatal, nagytehetségű festőművészről és általában mint „grand artiste”-ről beszélnek róla. A reakciós sajtó, élén Coty lapjaival, természetesen éles kirohanást intéznek a fiatal pacifista művész ellen, akinek a fenti lapok állandóan vezetőhelyen közlik rajzait. Egyidejűleg a párizsi háborús múzeum megvette a fiatal festőművész „Halottak napja” című, Kolozsváron is kiállított nagyhatású képét. A budapesti Magyarország, Ujság és Esti Kurir című lapok hasábos cikkeiben számoltak be Keleti László párizsi sikereiről, megjegyezve, hogy két hónap leforgása alatt „ellenséges nemzetiségű” festőművész ezideig még nem csinált ilyen gyors karriert a francia fővárosban. Magunk részéről nagy megelégedéssel és örömmel regisztráljuk a fiatal zsidó festőművész sikerét, aki ismét utat tört a zsidó szellem és tehetség kiválóságának a világ művészeti fővárosában: Párizsban.

Hátha még hozzá az asszony parancsol

— Aranyat vásárol az angol államkincstár. Londonból jelentik: Az angol államkincstár aranyat vásárol, ami egyébként Amerikába, vagy Franciaországba kerülne. A vételár 113/1 volt.

— Tíz kommunista és kampóskeresztes lapot tiltottak be Németországban. Berlinből jelentik: Münchenben, Breslauban és Berlinben 10 nemzeti szocialista és kommunista sajtóorganumot átmeneti időre betiltottak.

— Németország nem proklamál moratóriumot. Berlinből jelentik: Cáfoltják azt a hírt, hogy Németország moratórium proklamálására készülődnek.

— Amerikai kistűkőr. Londonból jelentik: Milnor, az amerikai Farm Board Európába érkezett elnöke Londonban, Párizsban és Berlinben tárgyalásokat fog folytatni az amerikai buzafelesleg elhelyezése érdekében. Tőzsdei körökben úgy hírlik, hogy az amerikai Farm Board dumpingárakon is hajlandó eadni buzáját az európai importállamoknak. — Azok az amerikai pilóták, akik életveszélyes helyzetben ejtőernyő segítségével menekültek meg a haláltól, Caterpillar Club néven egyesületet alapítottak. Az új klub díszelnöke Lindbergh, aki négy ízben volt ráutalva kényszerleszállásánál ejtőernyőre ugrásra. A klubnak eddig 411 tagja van. — A déli államokban pusztított tornádónak 329 halottja, több mint 2500 sebesültje van. Hétezer ember vált hajléktalanná. Az anyagi kár több millió dollárra rug. Az amerikai kormány intézkedett az elemi csapásújtotta terület lakosságának pénzbeli megsegítése iránt. A rombadöntött vidéken nemsokára meg fog indulni állami támogatással az újjáépítés munkája.

— Harmizc márkáért rabolt és gyilkolt egy németországi béres. Berlinből jelentik: Plaeben egy fiatal béres rablógyilkosságot követett el. Az áldozatok Gustav Wolff gazdálkodó és felesége, akire tette elkövetése után még a házat is rájuk gyújtotta. A rablógyilkost szülei lakásán letartóztatták. Kiderült, hogy mindössze 30 márkát szerzett a rablógyilkossággal.

— Csődöt kértek egy sziléziai város ellen. Berlinből jelentik: A sziléziai Coeben városa ellen kétmillió márkás tartozás miatt a bíróság csődöt rendelt el. A város főhitelezője a sziléziai földhitel intézet. A lapok élénken kommentálják a csődkeres ügyét. Ugy látszik, fennáll a veszélye annak, hogy közelebből még egész sor német város ellen csődöt kérjenek türelmetlen hitelezők.

— A kolozsvári Mizrachí ifjuság Oneg Sabbat este. A szokásos péntek esti Oneg Sabbat összejövetelen, ma este kilenc órai kezdettel, Klein Elijahu tart előadást. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— Öngyilkosságot kísérelt meg dr. Weisz Sándor, a szatmári Hitelbank igazgatója. Nagy megdöbbenést váltott ki Szatmáron a hír, hogy dr. Weisz Sándor ügyvéd, a szatmári Hitelbank igazgatója szívenlőtte magát. Dr. Weisz Sándor az utóbbi időben sokat panaszkodott idegkimerültségről és baráti körében feltűnt állandó nyomott hangulata és idegessége. Szerdán délután félháromkor ment fel a bankba, ahol öt óráig tárgyalta és dolgozott. Öt órakor lement a Rooz Testvérek utóda vaskereskedő cégnek a bank épületében lévő üzlethelyiségébe, ahol a cég egyik tulajdonosával, Weisz Zoltánnal tárgyalt. A beszélgetés később az üzlet rakthelyiségében folytatódott, ahol dr. Weisz Sándor hirtelen revolvért rántott elő és mielőtt megakadályozhatták volna, szívének irányába, elszötte azt. A golyó közvetlenül a szív fölött hatolt be, de az egyik borda felfogta. A sérülés így nem életveszélyes, úgy, hogy minden remény megvan arra, hogy dr. Weisz Sándor rövidesen felgyógyul. Az öngyilkossági kísérlet okát dr. Weisz Sándor idegállapotának fokozatos összeomlásában látják. Különösen az agrármoratórium volt az, amely nagy kihatással volt az idegállapota, annak ellenére, hogy a vezetése alatt álló bankintézet jól van szituálva és annak működését fennakadás nélkül folytatják.

Ez a pikáns huszárvigjáték sláger az Astra Moizgó

ünnepi műsora Pénctől látható nem felemelt helyárakkal!

NAPRÓL NAPRA

— Finnországban április 5-én megszűnik az alkoholtilalmi törvény érvénye. A skót whiskyáraknak áprilisre 75 ezer palack italt kell szállítaniok Finnországba.

— Az Associated Press jelenti Pernambucóból, hogy a Graf Zeppelin első idei délamerikai útját 68 óra alatt tette meg. A léghajó simán leszállt a pernambucói légi kikötőben.

— Ugy hírlik, hogy tiroli küldöttség utazott Belgiumba, hogy Zita excsászárnéval megbeszéljék néhai Károly császár és király földi maradványainak Ausztriába történő szállításának kérdését. Egyelőre nincs hír arról, hogy a kormány beleegyezését adná az üggyöz.

— Miss Mercedes Gleitze, aki évekket ezelőtt a La Manche csatornát rekordidő alatt átszta, fokvárosi jelentés szerint rekordot teremtett uszási időtartamban is, amennyiben 46 órán át maradt egyfolytában vízben s az időnek legnagyobb része alatt gyorsuszást végzett.

— Tom Mix, a híres moziszínész, aki csak nemrég gyógyult fel betegségből, Arizonában házasságot kötött egy cirkuszi akrobatánéval. A lakomára Tom Mix 3 ezer cowboyt hívott meg és rajtuk kívül többszáz moziszínész és statisztista, valamint cirkuszi artisták voltak vendégei.

— Diplomáciai körökben elterjedt hírek szerint Bertril svéd királyi herceg azért utazott Hágába, hogy megkérje Julianna holland trónörökös nő kezét.

— Hollywoodból cáfolják azt a hírt, hogy Greta Garbot a Kreuger-koncern megrendülésével anyagi veszteségek érték.

— Rosato olasz mérnök új óriási hidroplán tervén dolgozik, amelyet négyszáz utas és 25 főnyi személyzet szállítására méretez.

VIDÁM SAPOK

SZERETNI
Tanár: Milyen idő „szeretni”?
Tanítvány: Elveszett idő, tanár ur.

A SKÓT UTAZIK
A skót benéz az utazási irodába.
— Hová méltóztat — kérdi a tisztviselő.
— Neuscotlandba utaznék és érdekel...
— Az érdeklő bizonyára, hogy melyik a legrövidebb tengeri út.
— Fené! Érdekel az a társaság, amelyik tengeri betegség esetében levonja az étkezési díjakat.

Székegy erdőn aiján

Barabás Gyula nagyszerű új regénye 313 oldal 117 lej. Körmenyi: A budapesti kaland 545 old. 117 lej. Magyar László: Tamás 2 kötet 117 lej. Hull: A sejk 286 old. 87 lej. Lepagenál Kolozsvár. Postán utánvétellel. Kérjen ingyen jegyzéket.

HÓ 25.
zsidoság
n olyan
m semmi
nevelésé-
és a kéz-
ncsiáltabb
k felké-
— eddig
ok csucs-
a ifjuság
Salamon.
OR
e. 19.40:
20.45:
: Hírek.
— 12.05:
e. 18.45:
ngv.
Gramme-
45: Or-
Goethe
12.05:
Zenekari
a cigány
: Szimf.
k.
Geithe
y.
Kamara-
10: Cho-
seny. —
40: Or-
zimf. —
a. 20:
ott hely-
m a
מלמד
דייטשען
חודיה בל
ג.
őszobás
ni Str.
között.
gadhá
Cluj,
semégy
főrabbi
rikama-
pénzéri
üggyéd.
varrás,
lőnyom
ők, be-
te kézi-
16.

UJ KELET Legújabb hírek

Ujra a diákzavargások ügye töltötte ki a kamara napirendjét

Az antiszemita képviselők inzultálni akarták Singert, aki az öklével volt kénytelen elégtételt venni

Fegyelmi bizottság elé utalták Robut, de Singer fegyelmi elé való állítását elutasították

Az összes ellenzéki pártok támadták a kormányt a diákzavargások miatt

Bucuresti-Bukarest, március 24. A kamara ülését délután három órakor nyitotta meg az elnök. A jegyzőkönyv felolvasása után Cuza a diáktüntetések ügyét teszi szóvá és megállapítja, hogy a jászi diáktüntetések a zavargásokban nem vettek részt.

Utána Lucian dr. szociáldemokrata tiltakozik a miniszterelnök kijelentése ellen, amely szerint a tüntető diákok bolsevisták lennének. Nem lehet minden alkalommal ezzel az érveléssel előhozakodni. A diákoknak igenis, jogos követeléseik vannak, amiket teljesíteni kell.

Jorga: De értenek meg kérem, én nem áltaolánosítok. Itt van egy szociáldemokrata újság, amely arra biztatja a diákokat, hogy aszerint tegyenek különbséget társaik között, hogy azok milyen vagyonságok. A szegényeket uszítja a gazdagok ellen. Ez nem egyéb, mint bolsevista propaganda.

Lucian: Szükség volt erre a miniszteri nyilatkozatra, mert úgy látszik, hogy a miniszterelnök ur általánosít.

Jorga elmeséli, hogy milyen szegény gyerek volt

Jorga: Engedjék meg, hogy azt mondjam, hogy nekem jogom van ahhoz, hogy a szegény diákokat rendre tanítsam.

En és bátyám egy szegény özeveg asz szonynak voltunk a fiai és amikor tizenkét éves voltam, az egész családnak jövedelme negyven lej volt havonta.

Tizenkét éves koromtól már magam tartottam fenn magamat. A temető árkaiban ugáltam át és úgy mentem el a gazdag, pri-vát tanítványaimhoz.

Vagy husz lejt kerestem és a végén mert beteges kinézésű voltam, féltek, nehogy megfertőzzem a tanítványomat és öt lejt végkielégítéssel elengedtek.

En tudom, mi a szociális nyomor és jogal követelem a szegény diáktól, hogy respektálják az állam rendjét.

Hogy csinált Averescu rendet Trancu-Iasinak szóváltása támad Jorgá-
val, amire Stanciu kormánypárti közbe-
szól:

— Maguk hallgassanak. Averescu annakidején belelővetett a parasztköz-
ségbe és így csinált rendet. Mi még nem
tartunk itt és nem is fogunk itt tartani.

Lucian: Követeli, hogy a bukaresti
rendőrprefektust mozdítsák el helyéről,
mert nem tanusított elég tapintatott a
diáktüntetések alkalmával.

Radovici kormánypárti elmondja, hogy
szerdán a Palace-szálloda előtt szemtanu-
ja volt annak, amint

a diákok egy fűszerkereskedésből
üres ládákat cipeltek ki, azokat dara-
bokra törték és nemsokára csendörök
és rendörök feküdtek véres fejjel a
kövezeten.

Ilyen körülmények között a rendőrség
kénytelen erőteljes rendszabályokhoz
nyulni.

Kitüntetik a tüntetésnél meg-
sebesült rendőröket

Trancu-Iasi nem tartja helyesnek, hogy
a rendőrségen ünnepségre készülnek, azok
nak a rendőröknek a dekorálására, akik
a tüntetéseknek megebesültek. Ez csak
arra alkalmas, hogy felizgassa a diáksá-
got, amelynek sebesültjeivel senki sem
törődik.

Jorga feláll és egy gesztussal Trancu-
Iasira mutat: Vannak emberek, akikkel
szemben sem igényeim nincsenek, de res-
pektusom sincs.

Nagy láрма tör ki, Trancu-Iasi valami

sértő kifejezést kiált a miniszterelnök
felé, aki kéri az elnököt, hogy utasítsa
rendre a képviselőt.

Singer zsidó képviselő elintézi
Robut

Singer zsidó képviselő a következő
szónok. Azt kéri, hogy a miniszterelnök
hasson oda, nehogy a diáktüntetések an-
tiszemita heccékké fajuljanak el.

A két Cuza, Robu és más cuzista kép-
viselők Singerre akarnak rohanni,
hogy bántalmazzák.

A tribün előtt dulakodásra kerül a sor.

Robu huzni kezdi Singer kabátját,
aki erre mellbevágja. Robu hátra-
esik, éppen Jorga Mircea kvestor
karjaiba, aki nagynehezen lefekteti.

Közben az ifju Cuza és Pamfil Seicaru
között kerül dulakodásra a sor. Nagy ka-
varodás támad, az elnök egy percre fel-
függeszti az ülést. Közben

Vizanti főkvestor arra kéri Singert,
hogy a hangulatra való tekintettel ne
folytassa beszédét.

Pamfil Seicaru is csatlakozik Vizanti ké-
réséhez. Singer megköszöni Pamfil Sei-
carunak, hogy a dulakodásnál segítségére
sietett, de arra kéri, hogy

inkább ő is szálljon síkra a képvisel-
ői szólásszabadság jogáért.

Az elnök megnyitja újra az ülést s Singer
a tribünre akar menni. A kvestorok kö-
rül fogják és kéri, hogy álljon el a be-
szédőtől.

A zsidó képviselő egy padra ugrik
fel és onnan kiáltja: Megállapítom,
hogy nem engedik meg, hogy a tri-
bünről beszéljek.

Az elnök ezután fegyelmi bizottság elé
utasítja Robut, a cuzisták tiltakoznak és
azt követelik, hogy rendbontás kísérlete
miatt Pamfil Seicaru, Jorga Mirceát és
Singert is utasítsák a bizottság elé. Javas-
latukat a kamara elutasítja.

Jorga nem enged a terrornak

Mirto nemzetiparasztpárti azt indítvá-
nyozza, hogy a napirend megváltoztatásá-
val kezdjék az ügyvédtörvény tárgyalását
ami lecsillapítaná a diákokat is.

Diplomáciai bonyodalom fejlődött ki a biharmegyei árvizből

Magyarországon nem nyitották fel a Körös zsillipelt

Oradea-Nagyvárad, március 24. (Az
Uj Kelet tudósítójától.) Biharmegyében
újabb fejlemények vannak az árviz-
veszedelemnek. Tegnap éjszaka Diószeg-
en kidobták, hogy a lakosság álljon
készenlétben egész éjszaka az Ér vize-
nek áradása következtében, amely vas-
tag jégtáblákat hoz magával. A diószegi
lakosság egész éjjel talpon volt, vár-
va az árvizveszedelmét, reggelre azon-
ban valamennyire leapadt a folyó vize.
Nagyváradon a Körös áradása foly-
tán az össii telepen több házat kilakol-

tattak.

Az árvizveszedelem ügyében egyb-
ként Russu mérnök, az ármentesítő bi-
zottság vezetője, Magyarországra uta-
zott, hogy a magyar hatóságokkal egy-
ütt tegyék meg a szükséges lépéseket
az árviz megfékezésére. Nagyváradról
érkezett értesülések szerint az árviz
ügyéből diplomáciai bonyodalom fejlő-
dött ki, amenyiben a magyar hatóság-
ok nem nyitották meg a Körös zsillip-
jeit.

Husvétkor De Valera proklamálni fogja az Angliától független ir köztársaságot?

Az angol kormány nem kíván tul messzemenő intézkedésekhez nyulni az ir kormány ellen?

London, március 24. Az angol kor-
mány ma minisztertanácsot tartott.
Utána az alsóház ülésén Thomas nyilat-
kozott az ir-angol konfliktusról. Han-
goztatta, hogy az 1921-ben megkötött
angol-ir szerződésnek lényeges pontja
az ir kormány tagjainak eskütétele, a
melyet De Valera kormánya el akar vi-
tatni. A szerződés kétoldalú megegye-
zéssel létesült s egyoldaluan meg nem
változtatható. Ezt a felfogást az angol
kormány Irországhoz intézendő jegy-
zékben kifejezésre fogja juttatni. Tho-
mas a kormány nevében szembefordult
azzal az ir tervvel is, mely szerint be-
akarják szüntetni Irország adósságtör-
lesztési és kamatszolgáltatási kötele-

zettségét is. Thomas nyilatkozata elle-
nére is azonban az angol politikusok
attól tartanak, hogy az ir forradalom
16-ik évfordulóján husvétkor De Vale-
ra proklamálni fogja az Angliától tel-
jesen független ir köztársaságot. Kér-
déses azonban, hogy az ir munkáspárt,
melynek támogatása nélkül De Valera
nem rendelkezik többséggel az ir par-
lamentben, a végsőkéig támogatni fog-
ja-e az ir miniszterelnököt fenti terv-
nek végrehajtásában.

Politikai forrásból való értesülés sze-
rint, Thomas intervenciója ellenére is,
az angol kormány nem kíván tul mesz-
zemenő intézkedésekhez nyulni Iror-
szággal szemben.

Jorga: Tiltakoom a napirend megváltoz-
tatása ellen. Nem tűrhetjük, hogy az uc-
cai diáktüntetések terrorizálják a törvény
hozás munkáját.

Közben a nemzeti-parasztpártiak és a
liberálisok közt szóváltás támad, alig le-
het hallani a miniszterelnök szavait.

Végül Jorga kijelenti, hogy annakide-
jén Vaida, mint belügyminiszter elment
hozzá, az akkori egyetemi rektorhoz és in-
tervenált a diáktüntetések elsimitása ér-
dekében, ugyanakkor pénzt adott át neki
a diákmenzák részére.

Mihalache szerint nem egészen így áll
a dolog. A belügyminiszternek nincsen
joga ilyen pénzeket kiutalni. A nemzeti-
parasztpárti kormány a kérdéses pénzeket
átadta a közoktatásügyi minisztériumnak
és ez osztotta szét.

Jorga: Mindenesetre legális pénzek vol-
tak azok.

Mihalache: A községek adták ezt a
pénzt össze a diákmenzák részére, de mi
nem csináltunk a szétosztásból politikai
kérdést, mint a liberálisok annakidején.

Franasovici liberális tiltakozik ez el-
len a kijelentés ellen és azt hangoztatja,
hogy közismert dolog, hogy Vaida vette
magát körül olyan fiatalokkal, akik köz-
ismert antiszemita agitátorok voltak.

Végül a képviselőház Jorga tiltakozá-
sára Mirto napirendmegváltoztató javas-
latát elutasítja.

Ujból Cuza szólal fel:
— Mindig szívemen viseltem a diákság
érdekeit — mondja.

Cuza elkönyveli magának a
győzelmet

Közbeküldés: Tulon-tul.

Trancu-Iasi: Maga uszító. Maga a diák
ság agitátora.

Cuza: Mégis elértük, hogy a diákság
győzött. A miniszterelnök ur megígérte
a kívánságok teljesítését. A harc eredmé-
nyes volt.

Soianu: Nem volt itt semmi harc.

Cuza: De igen, rejtett harc volt.

Soianu: és Robu képviselők között du-
lakodás keletkezik.

Mirescu odakiált: Huzzátok le róla az
inget. Bolondokházába vele.

Singer: De ott is talál zsidókat, akik-
kel verekedjék.

Cuza tiltakozik az ellen, hogy a Calen-
darul című lapot betiltották és a szerkesz-
tőket letartóztatták.

Felkiáltások: Az Hitlerék lapja.

Cuza közli, hogy a betiltást azzal indo-
kolták, hogy a lap erkélyéről köveket dob-
tak volna a rendőrségre. Ez olyan állítás,
amit senki sem tart igaznak.

Pop Valer igazságügyminiszter kijelen-
ti, hogy a bukaresti főügyész nem tudott
a szerkesztők letartóztatásáról semmit, a
rendőrprefektúrán azzal indokolták a le-
tartóztatást, hogy a lap helyiségének er-
kélyéről a tünteteskör köveket dobáltak
le.

Cuza: Lám, még az igazságügyminisz-
ter is csodálkozik azon, hogy mi történt.

Pop Valer: Én nem csodálkozom sem-
min.

Az államtitkár nem tud
semmit

Franasovici: Nem elég, hogy a szer-
kesztőket letartóztatták, a lap megjele-
nését is felfüggesztették. Egyébként hall-
juk Munteanu Rănnie belügyminiszteri
államtitkár urat.

Munteanu Rănnie feláll és kijelenti,
hogy ő a belügyminisztérium adminisztrá-
ciójával foglalkozik. Ennek ellenére meg-
tette a kötelességét.

A nagy zajban háromszor is ismételi
ezt a mondatot, amire az ellenzék gu-
nyosan megtapsolja.

— Ami a Calendarul illeti — mondja
az államtitkár —, intervenált a lap be-
tiltésének visszavonásáért.

Franasovici különösképp találja, hogy
egy államtitkárnak egy ilyen ügyben in-
tervenálnia kell, ahelyett, hogy intéz-
kednék.

Végül az elnök bejelenti, hogy az ügy
vitáját lezárja. Azután a kamara a sem-
mitől az átszervezéséről szóló törvény-
javaslat megtárgyalására tért át.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó Is-
t. nyomása Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L.
Pop (v. Brassai u.) 10. szám. Telefón 9-2

Taxa pos-
platite in ne-
No. 224.716

da Baron L.
Telefon: 9-7
vonta 110,
600, egészév
havonta 1,
egészévre l
értékü valut
szerint. Az
bánság, zsid
Cikkeink utá
rde megietis

Visszaferde es a gölyac

A fecskek és a
ezredes hirnökei
európában duló
tél viszontagság
zódtak még kora
ösztönük sugallta
hány hónap, me-
delővé válhatott
indultak a sokeze
elhagyott otthon
Sok-sok fecske
áldozatúl a ten-
rainak. Odais,
magasságból a k
cius végén meg
fecske- és gölyac
De ebben az é
lény egy szörny
nyögi, a fecskek
maguk részét a
érkeztek a fecske
helyett még hóes
fagyott földeket
Es... a fecske
fordultak. Fázó
kodd a levegőt
legették tájak felé
melegére vártak
tött ki nekik a f
A visszafelé v
el fog hullani a
megírítul a göly
színe-java...
A természet k
totta ebben az év
versbe, annyi bá
leit...
Amerika és

Amerika és

Két hír. Az egy-
rikában 10 száza
vándorlasi kvótá
megkönnyítették
bevándorlását Pa
Különös ennek
találkozása.
Valahogy az az
jelenség szorosa
ges tanulság re
Hiszen éppen
a Palesztinába
áramlat a zsidó
Abban az Amer
kat keresték a z
zárja kapuit az
Herzl, amikor
nak Palesztináb
zsidó országépít
dotta: „ha akar
Hát a zsidó
nagy zömének
mindaz, ami a g
dftette a cionis
zsidó bevándorl
palesztinai orsz
nem is az alapí
sors és a törté
az akaratban
csak szavakba ö
csolták.
Ma sem az a
palesztinai épít
förténelem hajó
Zsidóországba.
Mert Herzl u
ta az igét:
„Ha nem aka
A bosszúá
Most már ner
ország végleges
zsidó nép után
bet üldözött és
feltartóztatata
sorsának irányí
talan gazdaság
arra kényszerít
vábbra is fenn
látszaf erejéig
Senki sem ve
érdekek és a
deniutt és min
jelentőségük.
egy nem lehet
mint az ellenke
lélektani tényez